МІНСКАЯ ПРАЎДА

Газета заснавана 1 лістапада 1950 года | Субота, 3 снежня 1994 года | № 130 (10830) | Цана 80 руб.

Прэзідэнт цэніць прафесіяналаў

На сесіі Магілёўскага абласнога Савета была падтрымана прапанаваная Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Аляксандрам Лукашэнкам кандыдатура Аляксандра Кулічкова на пасаду старшыні абласнога выканаўчага камітэта. Яго добра ведаюць на Магілёўшчыне. Ён працаваў генеральным дырэктарам аб'яднання «Бабруйскдрэў», намеснікам старшыні аблвыканкома, а цяпер — народны дэпутат, старшыня Камісіі Вярхоўнага Савета па прамысловасці і паслугах насельніцтву.

На рэдкасць аднадушна ўспрынялі дэпутаты абласнога Савета на праведзенай у Гомелі нечарговай сесіі прапанаваную Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Аляксандрам Лукашэнкам кандыдатуру Паўла Шыпука на пасаду старшыні абласнога выканаўчага камітэта.

Пасля непрацяглага абмеркавання Павел Шыпук быў выбраны аднагалосна. Як адзначыў у сваім выступленні Аляксандр Лукашэнка, новаму «губернатару» дасталіся даволі нялёгкія абавязкі. Гомельшчына сёння «лідзіруе» па абвальнаму спаду прамысловай вытворчасці, ніжэйшыя, чым сярэднерэспубліканскія, паказчыкі і ў сельскай гаспадарцы. Плюс да ўсяго — чарнобыльскія праблемы.

Выхад з крытычнай сітуацыі прэзідэнт бачыць у падборы высокапрафесійных кадраў, а не ў мітынговых страсцях, якія бударажаць народ. Гэтым якасцям, паводле яго слоў, у поўнай меры адпавядае новы кіраўнік адміністрацыі Гомельшчыны.

Усё працоўнае жыццё Паўла Шыпука звязана з мясцовым шклозаводам, які стаў у апошні час акцыянерным таварыствам. Узначальваючы гэтае вядомае ў рэспубліцы прадпрыемства па вытворчасці шкла і пасуды, ён змог нават пры цяперашняй вельмі складанай эканамічнай сітуацыі пасяхова весці рэканструкцыю і дабівацца дастаткова стабільнай работы калектыву. Яго крэда — менш слоў, а больш справы.

На сесіі выступіў Павел Шыпук. Падзякаваўшы за давер, ён назваў шэраг прычын узнікшай нялёгкай сітуацыі. Адна з іх, на яго думку, заключаецца ў тым, што пры ўсіх аб'ектыўных складанасцях 50 працэнтаў прамысловага патэнцыялу ў вобласці не выкарыстоўваецца па віне саміх кіраўнікоў і працоўных калектываў.

У другой палове дня Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка прыняў удзел у рабоце сесіі Гомельскага гарадскога Савета дэпутатаў.

БЕЛІНФАРМ.

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Аб дапаўненні саставу №227 Рэспубліканскай камісіі па святкаванню 50-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне

Уключыць у састаў Рэспубліканскай камісіі па святкаванню 50-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне, утворанай Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 8 лістапада 1994 г. № 199 (Збор указаў Прэзідэнта і пастаноў Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь,1 994 г., № 10, арт. 249), Новікава Анатоля Мікалаевіча — старшыню Камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю (з яго згоды) і Цішкевіча Альфонса Ільіча — старшыню Мінскага аблвыканкома.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
А.ЛУКАШЭНКА

28 лістапада 1994 г., г. Мінск.

Рэабілітацыі не падлягаюць

Саюз афіцэраў Рэспублікі Беларусь, Савет ветэранаў партызанскага руху і падполля Мінскай вобласці, секцыя ветэранаў вайны Савета ветэранаў г.Мінска звярнуліся з адкрытым пісьмом да прэзідэнта, Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў з адкрытым пісьмом.

У ім выказана прынцыповая нязгода з тымі, хто імкнецца рэабілітаваць былых вайскоўцаў Арміі Краёвай і надаць ім статус ветэрана Вялікай Айчыннай вайны. У пісьме гаворыцца: "Карыстаючыся тым, што да апошняга часу пытанне аб дзейнасці АК на тэрыторыі рэспублікі па шэрагу прычын не асвятлялася беларускімі гісторыкамі, а многіх сведак тых падзей ужо няма ў жывых, прыхільнікі рэабілітацыі Арміі Краёвай са старонак перыядычнага друку энергічна навязваюць чытачам далёкі ад рэчаіснасці вобраз АК..." Між тым, на сумленні Арміі Краёвай кроў беларускіх партызан, іх родных і блізкіх, байцоў Чырвонай Арміі, праваслаўных святароў. Армія Краёва, сцвярджаецца ў пісьме, была антыбеларускай ваеннай арганізацыяй.

Акаўскія фарміраванні, раздзяліўшыся на невялікія ўзброеныя групкі, дзейнічалі на тэрыторыі нашай рэспублікі аж да 1953—55 гадоў. Рабілі бандыцкія налёты на населеныя пункты, рабавалі сялян, расстрэльвалі кіраўнікоў, сельскіх актывістаў.

Таму, гаворыцца далей у адкрытым лісце, рэабілітаваць акаўцаў, надаць ім статус ветэрана Вялікай Айчыннай вайны — значыць "здрадзіць перад гістарычнай памяццю шматпакутнага беларускага народа".

І ў заключэнне хацелася б прывесці такі факт: фарміраванні Арміі Краёвай акрамя Беларусі дзейнічалі і на тэрыторыі суседніх Украіны і Літвы. Гэтыя рэспублікі адмовіліся прызнаць іх законнымі.

ФАКТЫ ● ПАДЗЕІ ● АРГУМЕНТЫ ● МЕРКАВАННІ

■ Сацыяльны ракурс

КАРАМЕЛІ ЗАЎЖДЫ СМАЧНА ЕЛІ

А цяпер толькі Івянецкая кандытарская фабрыка выпускае звыш 30 назваў цукерак. Яшчэ смачнейшых

Створана фабрыка ў 1976 годзе на базе былога кансервавага завода. На парозе недалёкага дваццацігоддзя можна гаварыць аб пэўных здабытках і поспехах. Нават і цяпер, калі большасць прадпрыемстваў скарачаюць магутнасці і кадры, яна пашырае іх. Да канца года ўступіць у строй яе другая чарга. Ужо ўстаноўлены чатыры тэхналагічныя лініі па выпуску карамелі. Адкрыюцца 150 рабочых месц. А да канца 1995 года ў 1,5 раза павінен узрасці аб"ём прадукцыі.

Для параўнання: ў першы год існавання выпушчана 800 тон кандытарскіх вырабаў. Сёлета дадуць іх прыкладна 4.000. Да цукерак "Сметанковая памадка", "Кароўка", усходніх салодкасцей "Казінакі" далучаюцца ўсё новыя віды. У ход ідуць такія нетрадыцыйныя для івянецкіх кандытараў дабаўкі, як чарнічны сок, льносемя, арэхі, яблычнае пюрэ. А на прылаўках магазінаў з"яўляюцца цукеркі "Марскія каменьчыкі", дражэ "Бадзёрасць", карамелі "Рабінка", "Чабарок", "Мурзілка", "Рабінавы цвет" і шэраг іншых — на патоку каля 30-ці назваў цукерак з рознай начынкай.

Але не толькі пра вытворчыя паказчыкі дбае кіраўніцтва народнага прадпрыемства. Думаюць тут, як і чым папоўніць сямейны бюджэт кожнага працуючага. Не так даўно выдалі па 50 тысяч рублёў на набыццё гародніны. Тым, хто адпрацаваў на фабрыцы дзесяць і больш гадоў і пайшоў на пенсію, — а іх набралася 43 чалавекі, кожны месяц дадаткова да асноўнай выплачваецца і фабрычная пенсія. Яшчэ нядаўна пасля дасягнення работнікам пенсіённага ўзросту яму выдавалі аднаразовую дапамогу ў размеры 20 тысяч рублёў. Зразумела, гэта сума пастаянна карэкціруецца. Мінімальную заработную плату выплачваюць членам свайго калектыву пры ўступленні ў шлюб, пэўныя сумы — пры прызыве на службу ў армію і пры вяртанні.

У магазіне, які працуе на фабрыцы, можна набыць не толькі прадукты харчавання ці прамысловыя тавары, але і складаную бытавую тэхніку па цэнах значна таннейшых, чым у дзяржаўным гандлі — тавары атрымліваюць па бартэру. Плануецца адкрыццё сеткі фірменных магазінаў у населеных пунктах не толькі Валожынскага раёна.

Не першы год фабрыка заключае дагавор аб шэфскай дапамозе з суседнім калгасам "Радзіма". Узамен гаспадарка выдзяляе прадпрыемству 30 гектараў зямлі. Для яе апрацоўкі набылі саджалкі, капалкі, трактары, іншы сельскагаспадарчы інвентар. У рабочых цяпер ёсць гарантаваныя соткі. Бульбу садзяць і апрацоўваюць арганізавана, і галоўнае — бясплатна для ўсіх.

У адказ застаецца толькі самім працаваць бездакорна. А такіх працаўнікоў на фабрыцы большасць. Гэта карамельшчыцы І.І.Булакевіч, А.І.Жалток, П.У.Курдун, цукерачніцы Н.В.Нядвецкая, М.Ф.Адамовіч і многія іншыя.

Наталля ШТЭЙНЕР.
Валожынскі раён.

■ Парламент: дзень за днём

На парадку дня сесіі — дадатковыя пункты

Вельмі важным і дэмакратычным назваў прыняты Вярхоўным Саветам Беларусі Закон «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь »Аб выбарах дэпутатаў Рэспублікі Беларусь" спікер парламента Мечаслаў Грыб. Работа над гэтым вельмі цяжкім законапраектам працягвалася амаль год. Кіраўнік парламента выказаў упэўненасць, што новы закон «дасць магчымасць усім грамадзянам і ўсім партыям вылучаць кандыдатаў у дэпутаты па выбарчых акругах». У адпаведнасці з Канстытуцыяй прыняты закон павінен быць на працягу дзесяці дзён падпісаны Прэзідэнтам Беларусі. Ён уступае ў дзеянне з дня апублікавання. Пытанне аб даце выбараў будучага саставу Вярхоўнага Савета пакуль не вырашана. Калі яно будзе дадаткова ўнесена ў парадак дня бягучай сесіі, то да абмеркавання даты выбараў дэпутаты хутчэй за ўсё вернуцца пасля чарговага двухтыднёвага перапынку.

Міністр культуры і друку Анатоль Бутэвіч і старшыня парламенцкай Камісіі па адукацыі, культуры і захаванню гістарычнай спадчыны Ніл Гілевіч прадставілі на разгляд сесіі законапраект «Аб бібліятэчнай справе ў Рэспубліцы Беларусь», які быў потым прыняты ў першым чытанні. Дакумент вызначае прававыя, эканамічныя, сацыяльныя, арганізацыйныя асновы бібліятэчнай справы і гарантуе кожнаму грамадзяніну права на свабодны доступ да духоўных каштоўнасцей, рэгулюе ўзаемаадносіны бібліятэк з дзяржавай.

Старшыня Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву Уладзімір Леўчык прадставіў законапраект «Аб Вярхоўным Савеце Рэспублікі Беларусь». Ён падкрэсліў важнасць гэтага закона, які датычыць дзейнасці адной з трох галін улады. Згодна з яго нормамі будзе ажыццяўляць сваю дзейнасць Вярхоўны Савет новага склікання. У дакуменце абазначаны парадак разгляду і прыняцця законапраектаў, пытанні, якія адносяцца да кампетэнцыі Вярхоўнага Савета, кантрольныя паўнамоцтвы вышэйшага заканадаўчага органа, правы і абавязкі дэпутатаў.

У ходзе дыскусіі дэпутаты прызналі неабходнасць прыняцця данага закона. У той жа час былі адзначаны і некаторыя недапрацоўкі праекта. Так, паводле слоў Віктара Піскарова, у дакуменце павінны быць больш дакладна вызначаны механізм рэалізацыі палажэнняў Канстытуцыі аб Вярхоўным Савеце, узаемадзеянне вышэйшага заканадаўчага органа з прадстаўнічымі ўладамі на месцах, сістэма кантролю за прынятымі законамі.

Самыя крытычныя адносіны да законапраекта былі ў дэпутата Дзмітрыя Булахава. Ён назваў разглядаемы дакумент «штучнай кампіляцыяй норм розных сённяшніх законаў». Старшыня Камісіі па заканадаўству сказаў, што ён не супраць самога закона, але супраць яго канцэпцыі, і прапанаваў у першым чытанні дакумент не прымаць.

Аднак іншыя парламентарыі не падтрымалі гэтую думку. А Уладзімір Леўчык, які выступіў з заключным словам, прызнаў, што «...праект у пэўнай меры палітызаваны, адсюль і роскід думак». Ён папрасіў ад імя Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву прыняць закон у першым чытанні, паабяцаўшы, што камісія гатова ў сціслыя тэрміны ўдасканаліць праект закона.

Узяў слова перад галасаваннем і спікер парламента. Мечаслаў Грыб прызнаў, што Вярхоўны Савет спазніўся з прыняццем гэтага закона, але заўважыў, што «памылку трэба выпраўляць». 202 дэпутаты прагаласавалі за прыняцце закона ў першым чытанні.

Наступным у парадку дня стаяў Закон «Аб Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь». Аднак парламентарыі палічылі неэтычным разглядаць яго ў адсутнасць Аляксандра Лукашэнкі і таму вырашылі адкласці абмеркаванне законапраекта.

Быў заслуханы законапраект «Аб статусе Герояў Савецкага Саюза, Герояў Сацыялістычнай Працы, поўных кавалераў ордэнаў Славы, Працоўнай Славы». Дакумент вызначае статус указаных катэгорый грамадзян, устанаўлівае іх правы і льготы. Пасля непрацяглай дыскусіі праект быў прыняты ў першым чытанні.

А вось спроба дэпутатаў унесці змяненні і дапаўненні ў Закон аб пенсіённым забеспячэнні ваеннаслужачых тэрміновай службы аказалася непаспяховай. Леанід Прывалаў прапанаваў дапоўніць дзеючае заканадаўства нормай, якая дае магчымасць у выпадку гібелі салдата пры выкананні службовых абавязкаў выплачваць бацькам штомесяц тры мінімальныя зарплаты кожнаму. Аднак у ходзе абмеркавання ўзнікла мноства дадатковых пытанняў. Напрыклад, калі прычынай гібелі ваеннаслужачага стала канкрэтная службовая асоба, то хто павінен аплачваць кампенсацыю: віноўнік або дзяржава? Або што рабіць з бацькамі, чые сыны здаровымі пайшлі служыць у армію, а потым пазбавіліся жыцця ў сувязі з захворваннем? Не знайшоўшы адказаў на гэтыя і іншыя пытанні, дэпутаты вырашылі адкласці слуханне данага праекта.

Старшыня Камісіі па пытаннях экалогіі і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў Барыс Савіцкі прапанаваў шэраг змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб падатку за карыстанне прыроднымі рэсурсамі (экалагічны падатак)», большасць з якіх была адобрана парламентам.

Дэпутаты ўнеслі ў парадак дня сесіі яшчэ дадатковыя пункты: «Аб назначэнні даты выбараў у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь згодна з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь» і «Аб індэксацыі крэдытаў, атрыманых грамадзянамі Рэспублікі Беларусь ва ўмовах інфляцыі ў 1992—1994 гадах».

Затым слова было дадзена старшыні Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Рыгору Кісялю. Падставай для гэтага выступлення сталі запыты дэпутатаў аб парушэнні пастановы Вярхоўнага Савета, якая ўстанаўлівае парадак асвятлення работы парламента. Рыгор Кісель прызнаў, што такія парушэнні мелі месца. У той жа час ён растлумачыў прычыну невыканання пастановы Вярхоўнага Савета фінансавымі, тэхнічнымі і творчымі праблемамі.

Абмеркаванню законапраекта «Аб судовай будове і статусе суддзяў у Рэспубліцы Беларусь» дэпутаты прысвяцілі наступнае пасяджэнне. Старшыня Камісіі па заканадаўству Дзмітрый Булахаў, апярэджваючы дыскусію, заўважыў, што гэта адзін з законаў, які завяршае ўзвядзенне фундаменту прававога грамадства. Камісія працавала над гэтым дакументам амаль тры гады і ўдзяліла яму шмат увагі.

Найбольшая спрэчка ўзнікла вакол двух палажэнняў законапраекта — ці патрэбны нашай судовай справе інстытут прысяжных засядацеляў і якім можа быць мінімальны ўзрост суддзі па адміністрацыйных справах?

Супраць прысяжных засядацеляў выступіў дэпутат Віктар Піскароў. Два асноўныя яго аргументы зводзіліся да наступнага: першы — прысяжныя засядацелі будуць выносіць свой вердыкт у асноўным пад уплывам эмоцый, другі — у рэспубліцы шмат прафесійных юрыстаў. Падтрымаў калегу і дэпутат Алег Трусаў. Успамінаючы гісторыю савецкага заканадаўства, парламентарый напомніў аб судовых «двойках» і «тройках», таварыскіх судах, народных засядацелях... На думку Алега Трусава, тыя ж прысяжныя засядацелі ў цяперашніх умовахператворацца ў звычайных народных засядацеляў.

Адказваючы ім, Дзмітрый Булахаў прызнаў, што інстытут прысяжных засядацеляў — даволі спрэчная справа. Аднак ён упісваецца ў рэчышча прававых рэформ, якія парламент ужо адобрыў. На думку старшыні камісіі, такіх спраў у год набярэцца не больш чым два дзесяткі. «І пачынаць калі-небудзь пераход да практычнай справы трэба», — заўважыў Дзмітрый Булахаў. За выключэнне інстытута прысяжных засядацеляў прагаласавала 109 дэпутатаў. Дарэчы, спікер парламента пасля гэтага заўважыў, што ён сам доўгі час быў праціўнікам прысяжных засядацеляў. Аднак пасля вывучэння вопыту замежных краін, доўгіх разваг Мечаслаў Грыб прыйшоў да вываду, што «гэтая справа можа даць нават карысць».

Нямала коп'яў было зламана і ў час дыскусій аб узросце суддзі па адміністрацыйных справах. У праекце камісіі «ніжняя планка» ўстанаўлівалася на рысе 21 год. Многія дэпутаты палічылі, што гэты ўзрост вельмі юны для вынясення судовага рашэння, і прапанавалі павялічыць мінімальны ўзрост хоць бы да 23 гадоў. Абедзве прапановы былі пастаўлены на галасаванне і абедзве атрымалі неабходную колькасць галасоў для іх прыняцця.

БЕЛІНФАРМ.

ГАРЫМ, БРАТКІ, ГАРЫМ...

Пачала работу чарговая сесія Мінскага гарадскога Савета. У парадку дня — актуальныя праблемы жыццезабеспячэння і далейшага развіцця сталіцы.

Разгледжана пытанне аб дзяржаўным вытворчым канцэрне «Мінскбуд», заслухана справаздача пастаяннай камісіі па справах моладзі, сфарміравана экспертная камісія па вызначэнню мэтазгоднасці будаўніцтва новых і пашырэння існуючых прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый горадаўтваральнай групы.

Прынята палажэнне па папярэджванню надзвычайных сітуацый, якія звязаны з пажарамі ў Мінску. Як паведаміў намеснік начальніка гарадской пажарнай службы В.Карпіцкі, за 10 год колькасць пажараў узрасла ў 8 разоў, а ўрон, прычынены пажарамі, — у 30 разоў. Штодзень у сталіцы здараецца ў сярэднім 10 пажараў. Супрацьпажарная гаспадарка горада неймаверна зношаная і патрабуе тэрміновага абнаўлення. Між тым бюджэт прадугледжвае толькі фінансаванне камунальных плацяжоў і зарплаты.

Сесія таксама прыняла шэраг дапаўненняў у ранейшыя рашэнні Мінгарсавета, разгледзела пратэсты пракурора г. Мінска на некаторыя рашэнні, якія супярэчылі дзеючаму заканадаўству.

Сесія працягвае сваю работу.

«Сараева: жыццё пад агнём»

Дэманстрацыя фільмаў пад такой назвай праходзіць у Мінску. Дакументальныя відэафільмы, рэпартажы, анімацыйныя стужкі расказваюць пра падзеі, якія, на думку многіх, могуць стаць пачаткам трэцяй сусветнай вайны. Той, хто наведае Дом літаратара, зможа ўбачыць югаслаўскую вайну вачамі баснійскіх сербаў, а таксама вачамі журналістаў з ЗША, Швейцарыі і іншых краін. Акрамя таго, будзе магчымасць прыняць удзел у дыскусіях пасля прагляду на прэс-канферэнцыі членаў кінагрупы з Сараева і арганізатараў гэтага цікавага мерапрыемства.

Марына ЛАЗУКА.

Крымінал-тэлетайп з Маладзечна

ТРАГЕДЫЯ НА ПРАСПЕКЦЕ

Муж, жонка і іх шасцігадовы сын перасякалі праспект Вялікі Гасцінец у неўстаноўленым месцы і былі збіты легкавым аўтамабілем. Вадзіцель, які зрабіў наезд, з месца здарэння знік. Паддацца волі эмоцый было ад чаго: ніводзін з траўміраваных пешаходаў не выжыў.

Як высветлілася ў ходзе расследавання, віноўнікам аварыі аказаўся супрацоўнік Маладзечанскага гаррайаддзела ўнутраных спраў. Ён арыштаваны. Следства па справе вядзе маладзечанская пракуратура.

15-ГАДОВЫ РЭКЕЦІР

Паспрабаваць сябе ў галіне злачыннага бізнесу вырашыў пятнаццацігадовы навучэнец аднаго з прафтэхвучылішчаў горада Маладзечна. Завабіўшы ў лес дзвюх малалетніх дзяўчынак, ён адну з іх адправіў дамоў, загадаўшы прынесці выкуп за сяброўку (вядома, у доларах). Маці пацярпеўшай, да якой тая звярнулася, праз лічаныя хвіліны дабегла да лесу і ўжо да прыезду міліцыі круціла чуб «рэкеціру».

ПРЫГАВОРАНЫ ДА РАССТРЭЛУ

Днямі Мінскі абласны суд прыгаварыў да вышэйшай меры пакарання 20-гадовага маладзечанца Г., прызнанага вінаватым у забойстве.

Інвалід другой групы Г. зайшоў у кватэру да непаўналетняй А. і без усякай прычыны накінуўся на яе з нажом. Пасля садысцкага нападу А. памерла.

Абласны суд прызнаў грамадзяніна Г. вінаватым і здольным адказваць за свае ўчынкі.

Марыя КУЗАЎКІНА.

РАБОТА Ў РАДАСЦЬ

Нядаўна пашчасціла пазнаёміцца з людзьмі, якія не забыліся на прыгожую і шчырую вясковую ўсмешку. Маўляў, хоць і цяжка, але ж работа ў радасць. А калі на душы весялей, то і працуецца лягчэй. Менавіта такі вывад зрабілі нашы субяседнікі — рабочыя комплексу па адкорму буйной рагатай жывёлы калгаса "Вішнёўка" Мінскага раёна.

— Сюды пераехала ў 1991 годзе з Магілёўскай вобласці, — зазначае Святлана Георгіеўна Міроненка, якая разам з сяброўкай Палінай Сільвестраўнай Вітушка даглядае 360 цялят да шасцімесячнага ўзросту. — З наседжанага гнязда пагнала праклятая радыяцыя. Хоць і шкада было родных мясцін, але ж здароўе даражэйшае. Тут я сустрэла шмат цудоўных людзей, адчула іх цеплыню і пяшчоту. Ды і калгас дапамагае. Ведаю, у некаторых гаспадарках існуе праблема з выплатай заробку. У нас такога няма.

— Жывёла часта хварэе, — далучаецца да размовы ветурач комплексу Пётр Іванавіч Карняленя. — Цяпер, як на тое ліха, з"явілася многа новых вірусных хвароб, а медыкаменты — вялікі дэфіцыт. Балазе падтрымліваем цесныя сувязі з Віцебскай акадэміяй ветэрынарнай медыцыны. Па магчымасці яны дапамагаюць нам.

— Комплекс быў запушчаны ў эксплуатацыю ў 1987 годзе, — гаворыць яго кіраўнік Сцяпан Міхайлавіч Гамолка. — Маладняк закупляем у калгасаў і саўгасаў раёна і вобласці, а таксама ў насельніцтва. Цяпер у нас 3.600 галоў жывёлы. На комплексе працуе 60 чалавек. Усе добрасумленна ставяцца да справы, заслугоўваюць самых цёплых слоў.

Юрый ЛОЙКА.

НА ЗДЫМКАХ: ветурач комплексу **П.І.Карняленя;** сяброўкі па працы **С.Г.Міроненка** і **П.С.Вітушка.**

Фота Аляксандра РУЖЭЧКІ.

■ Выстаўкі

Аграрная адукацыя — і вучоба, і праца

Перакладаючы на стыль мовы часоў не надта аддаленых, гэтую акцыю можна было б назваць проста і лаканічна: "Выстаўка дасягненняў у аграрнай адукацыі". Сапраўды, сабраныя пад дахам, бадай, самай вялікай залы Беларускага завочнага сельскагаспадарчага тэхнікума экспанаты даволі шырока і наглядна адлюстроўваюць стан вучэбна-метадычнай, навукова-даследчай і доследнай работы ў аграрных навучальных установах.

У нашай рэспубліцы 4 вышэйшыя навучальныя ўстановы і 30 тэхнікумаў сельскагаспадарчага профілю. У экспазіцыю выстаўкі трапілі, безумоўна, лепшыя, але так ці інакш прадстаўлены на ёй усе вучэбныя калектывы.

— Структура выстаўкі скампанавана з дзесяці раздзелаў, — расказвае начальнік упраўлення ВНУ і тэхнікумаў Глаўка аграрнай адукацыі Міністэрства сельскай гаспадаркі Л.І.Шумская. — Цікавы, на мой погляд, кожны з іх: агульнай характарыстыкі сістэмы навучання, раздзелы, якія датычаць спецыяльнай падрыхтоўкі, (заатэхнія, аграномія, эканоміка і г.д.), а таксама раздзелы, дзе адлюстраваны працэс агульнаадукацыйнай і гуманітарнай адукацыі, навукова-даследчай і доследнай работы.

Чаму менавіта Смілавічы выбраны месцам правядзення выстаўкі? Па-першае, гэтаму спрыяе вучэбна-матэрыяльная база і творчая атмасфера Беларускага завочнага сельскагаспадарчага тэхнікума. Па-другое, спецыялісты Глаўка і кіраўніцтва тэхнікума напрацавалі сумесны вопыт арганізацыі такіх мерапрыемстваў. А сёлетняя выстаўка да таго ж прымеркавана да маючай адбыцца тут міністэрскай нарады па праблемах падрыхтоўкі кадраў.

У чым карысць выстаўкі? На гэтае пытанне я папрасіў адказаць першага прарэктара БСГА А.Р.Цыганова:

— Бясспрэчна, выстаўка патрэбна. Тут мы даведваемся аб вопыце іншых ВНУ і тэхнікумаў. Гэта асабліва важна цяпер, калі кантакты з Расіяй і Украінай рэзка парушыліся, і трэба хаця б унутры сваёй сістэмы ведаць, дзе ёсць што лепшае.

А вось думка прарэктара БАТУ па навукова-даследчай рабоце Г.Ф.Добыша:

— Мы часам не ведаем, што робіцца на суседняй кафедры, а тым больш у іншай навучальнай установе. А на выстаўцы вопыт вучэбна-метадычнай і навукова-даследчай работы прадстаўлены больш-менш поўна. Вядома, пэўныя выдаткі ёсць, бо немагчыма прывезці сюды цэлую сельгасмашыну ці выставіць поўнасцю навуковую работу. Тым не менш, аб адрасах вопыту тут мы маем магчымасць даведацца.

Выстаўка працуе ўжо некалькі тыдняў, а завершыцца ў сярэдзіне снежня. Лепшыя калектывы навучальных устаноў будуць заахвочаны маральна і матэрыяльна.

Мікалай КАРОЛЬ.

На здымках: група ўдзельнікаў і арганізатараў выстаўкі (злева направа) **Л.І.Шумская, Д.С.Лопух** (Глаўк МСГ РБ), **Р.І.Зелянкоўская** (БАТУ), **Н.І.Чарнавусава** (Навапольскі тэхнікум), **Ж.М.Марушкевіч** (Чырвонабярэжскі тэхнікум), **В.І.Неўдах** (БСГА); ёсць чым абмяняцца ў час сустрэчы **А.Р.Цыганову, А.Л.Кірэеву** (БСГА) і **Г.Ф.Добышу** (БАТУ).

Фота Анатоля БАСАВА.

■ Сёння — Сусветны дзень інвалідаў

"ГЕФЕСТ"

не толькі мышцы мацуе, а і душу саграваe

З трэнажорнай залы даносілася лязганне спартыўных снарадаў, а за дзвярыма суседняга пакоя чуўся перастук пішучай машынкі. У спартыўнай зале ішла чарговая трэніроўка аматараў атлетычнай гімнастыкі. А побач старшыня фізкультурна-спартыўнага клуба інвалідаў Андрэй Баранчук (дарэчы, сам інвалід з дзяцінства) друкаваў чарговае пісьмо. З просьбай аказаць клубу фінансавую падтрымку. На гэты раз яно адрасавалася кіраўніку мясцовага аддзялення аднаго з банкаў.

— Існуём выключна на добраахвотныя адлічэнні спонсараў. Таму і даводзіцца выпрошваць грошы, — тлумачыць мне Андрэй Віктаравіч. — На рахунку засталося ўсяго 20 тысяч рублёў, а грошы патрэбны і на аплату трэнерам, і на спартыўны інвентар. Вось і звяртаемся па дапамогу да добрых людзей. Гарвыканком ужо адгукнуўся, паабяцаў пералічыць 450 тысяч рублёў, згаджаюцца дапамагчы і іншыя спонсары.

Барысаўскі фізкультурна-спартыўны клуб інвалідаў "Гефест" дзейнічае тры гады. Ён мае статус грамадскай арганізацыі і аб'ядноўвае каля сямі дзесяткаў інвалідаў з парушэннем або пашкоджаннем апорна-рухальнага апарату. Арганізавана работа секцый па ўсіх відах, уключаных у каляндар інваліднага спорту рэспублікі: плаванню, цяжкай атлетыцы, кулявой стральбе, настольнаму тэнісу, сядзячаму валейболу, шашках і шахматах.

Па выніках мінулага года "Гефест" прызнаны лепшым клубам у рэспубліцы. І сёлета яго прадстаўнікі дабіліся добрых спартыўных вынікаў не толькі на абласных, а і на рэспубліканскіх спаборніцтвах. На чэмпіянаце Беларусі інваліды-спартсмены з Барысава занялі другое агульнакаманднае месца па плаванню і лёгкай атлетыцы, сталі трэцімі прызёрамі ў настольным тэнісе. А адзін з найбольш актыўных членаў праўлення клуба — Валерый Румянцаў, які адказвае за падрыхтоўку каманды па лёгкай атлетыцы, нават быў удастоены права абараняць гонар нашай рэспублікі ў Міжнародным марафоне інвалідаў-калясачнікаў. Другі барысаўчанін Ігар Праскурын прызнаны лепшым плыўцом рэспублікі сярод інвалідаў. Ён удзельнічаў у першынстве свету па плаванню на Мальце.

У свае "пенаты" клуб інвалідаў засяліўся некалькі месяцаў назад. Гарвыканком выдзеліў для яго падвальнае памяшканне ў адным з жылых дамоў па вуліцы Гагарына. Агульнай плошчай 240 квадратных метраў. Былому старшыні клуба Васілю Марозу давялося прыкласці шмат намаганняў, каб абсталяваць трэнажорную залу, памяшканне для гульні ў настольны тэніс, раздзявалкі, санвузел і іншыя падсобкі.

Не абышлося, вядома, без дапамогі прадпрыемстваў горада ў набыцці будаўнічых матэрыялаў. Калектыў макароннай фабрыкі выдзеліў сродкі на пакупку камплекту сучасных трэнажораў. Будаўнікі, якія рабілі рамонт падвальнага памяшкання, змайстравалі тры тэнісныя сталы.

Дарэчы, кіраўніцтва гарадскога Дома спорту дазваляе інвалідам бясплатна карыстацца не толькі дарожкамі плавальнага басейна, а і саунай. Аматары сядзячага валейбола займаюцца ў спартыўнай зале мясцовага палітэхнікума.

Пры сустрэчы старшыня праўлення Барысаўскага аб'яднанага таварыства інвалідаў Антаніна Касьянава зазначыла:

— Асноўная задача фізкультурна-спартыўнага клуба "Гефест" — рэабілітацыя інвалідаў. І не толькі фізічная, а і маральна-псіхалагічная. Дзякуючы клубу людзі, абдзеленыя лёсам, могуць не толькі трэніраваць свае мышцы, а і сустракацца, гутарыць, падтрымліваць у цяжкую хвіліну адзін аднаго.

Праўленне таварыства наладжвае для інвалідаў святы, вечары адпачынку. Вось і нядаўна для дзяцей-інвалідаў у гарадскім Палацы культуры быў арганізаваны ранішнік, а для дарослых — канцэрт прафесійных артыстаў эстрады. Малыя атрымалі святочныя падарункі, набытыя зноў жа на сродкі спонсараў.

У ліку першых адгукнуліся на просьбу інвалідаў калектывы заводаў медыцынскіх прэпаратаў і хрустальнага, дрэваапрацоўчага і малочнага камбінатаў, камбіната хлебапрадуктаў, малых прадпрыемстваў "Канстанта", "Арфей", "Панацэя"... Малое прадпрыемства "Кантакт", як расказала Антаніна Іванаўна, падтрымлівае таварыства матэрыяльна на працягу апошніх трох гадоў, выдзеліла бясплатна аўтамашыну "Жыгулі" — для вырашэння неадкладных задач. Завод "Аўтагідраўзмацняльнік" дае, таксама бясплатна, аўтобус для падвозу інвалідаў у Мінск, на пратэзны завод.

Нялёгка жывецца сёння многім з нас, а інвалідам — удвая цяжэй. У час нашай размовы са старшынёй праўлення таварыства ў кабінет завітаў інвалід з дзяцінства Аляксандр Аўсейчык. Знявечаны цэрэбральным паралічам мужчына атрымлівае пенсію... 28 тысяч рублёў. Цяжка нават уявіць сабе, як можна на яе пражыць. А ў такім становішчы, падкрэсліла Антаніна Іванаўна, знаходзяцца многія інваліды з дзяцінства. Ім нават не прадугледжаны пераразлік пенсіі.

Добра яшчэ, што знаходзяцца сардэчныя людзі, якім неабыякавы чужы боль.

Мікалай ЧАЛЕЙ,
г. Барысаў.

ПАД ДАМАШНІМ "АРЫШТАМ"

вымушаны жыць многія нямоглыя мінчане

Гэтага чалавека без ног я бачу ля Камароўкі даволі часта. Сядзіць нават у халоднае надвор"е, чакае міласціны. Мінчане, якія ўжо прызвычаіліся да жабракоў, усё ж падыходзяць да інваліда — кідаюць у шапку грошы ...

Амаль 30 тысяч членаў налічвае Мінская гарадская арганізацыя інвалідаў. У яе структуры створаны 22 прадпрыемствы. Яны займаюцца вытворча-гаспадарчай дзейнасцю, каб забяспечыць занятасць абдзеленых лёсам грамадзян, атрымаць фінансавыя сродкі на сацыяльныя праграмы, на аздараўленне і адпачынак нямоглых людзей. Пры актыўным удзеле гэтай грамадскай арганізацыі быў распрацаваны праект Закона аб сацыяльнай абароне інвалідаў у Рэспубліцы Беларусь. Аднак прыняты закон у змененым выглядзе, большасць яго артыкулаў адлюстроўвае дэкларатыўную форму адносін дзяржавы да інвалідаў, накшталт "забяспечвае", "стварае", "гарантуе". Не трактуючы пры гэтым рэальны механізм забеспячэння, стварэння, гарантавання.

Улічваючы сітуацыю, прэзідыум Мінскай гарадской арганізацыі інвалідаў звярнуўся з "Адкрытым пісьмом" да прэзідэнта. У ім, у прыватнасці, адзначаецца: сёлета ў Мінску не ўдалося захаваць колькасць працуючых інвалідаў нават на ўзроўні 1993 года. Тых жа, хто мае патрэбу ў рабоце, 1.360 чалавек. Вельмі востра стаіць і пытанне па забеспячэнню інвалідаў зямельнымі ўчасткамі для садова-дачнага будаўніцтва. За 4 гады пастаянных "выбіванняў" гарадская арганізацыя атрымала 42 га /пры наяўнасці на 5.02.93 г. 2.229 чаргавікоў/.

Складаная сітуацыя і са стварэннем сеткі магазінаў для рэалізацыі тавараў па сацыяльна нізкіх цэнах. Да таго ж, тысячы інвалідаў-мінчан жывуць на верхніх паверхах дамоў без ліфтаў, што фактычна вымушае іх існаваць пад дамашнім "арыштам". І падобных праблем, якія патрабуюць хуткага вырашэння, — дзесяткі.

Звяртаючыся да прэзідэнта, прэзідыум Мінскай гарадской арганізацыі інвалідаў просіць яго ўзяць пад кантроль вырашэнне шэрагу пытанняў. Вось найбольш важныя з іх.

Забеспячэнне перадачы на баланс гарадской арганізацыі камбіната надомнай працы. Перагляд у бок зніжэння і ўстанаўленне адзінай для ўсіх прадпрыемстваў Беларускага таварыства інвалідаў сістэмы падаткаабкладання. Неабходна прадугледзець для прадпрыемстваў таварыства інвалідаў магчымасць атрымання дзяржаўнага заказу з фондавым забеспячэннем сыравінай і матэрыяламі, тэхналагічным абсталяваннем і транспартам. Забяспечыць прыняцце канчатковага рашэння аб прадастаўленні ўсім жадаючым інвалідам зямельных участкаў для садова-дачнага будаўніцтва ці вядзення падсобнай гаспадаркі ў лёгкадаступных месцах. Стварэнне сеткі спецыялізаваных магазінаў і пунктаў грамадскага харчавання для маламаёмных інвалідаў і састарэлых. Вырашэнне на працягу 1995 года праблемы пераабсталявання кватэр і пад"ездаў з устаноўкай дадатковых прыстасаванняў у дамах пражывання інвалідаў-калясачнікаў. Пры немагчымасці — выдзяленне ім іншага, больш зручнага жылля.

Думаю, прэзідэнт, урад павінны пачуць голас інвалідаў. І тады ёсць надзея, што менш стане сярод нямоглых людзей жабракоў, часцей будзе перападаць ім лішні кавалак хлеба.

Наталля ТУМАР.

■ Жыццё-быццё

Усё студэнт можа. Калі яму патрэбны грошы

— Хто я? Студэнт.

— Вучышся, значыць.

— Ага. Вучуся... грошы зарабляць.

Неяк ужо няёмка ўспамінаць пра мізэрныя студэнцкія стыпендыі. Слёзы горкія, а не грошы. Але пагаварыць аб тым, як, а дакладней — на што студэнты жывуць, усё ж варта.

Першая «грашовая крыніца» — бацькі. Дапамагаюць сваім чадам як могуць. Але прасядзець усе гады навучання на бацькоўскай шыі цяжкавата. А калі ў сям'і не адзін студэнт — немагчыма.

Але ж студэнты — народ вынаходлівы неверагодна. І каб зарабіць грошы, прыдумваюць сродкі самыя розныя. Традыцыйныя студэнцкія халтуры (пагрузіць-разгрузіць і падобная цяжкая фізічная праца) становяцца ўсё менш папулярнымі. Цяпер выйграе той, хто мае камерцыйны талент. Рабіць свой маленькі бізнес можна прама ў інтэрнаце. Гандлююць тым, на што існуе пастаянны попыт: спіртным і цыгарэтамі. Як кажуць, у дзеянні закон папулярнага кінагероя: «Куй жалеза не адыходзячы ад касы». Трэба толькі ведаць, у якім пакоі жывуць мясцовыя гандляры.

Лягчэй старшакурснікам: іх, амаль спецыялістаў, могуць узяць на пастаянную працу. На стаўку ці на палову стаўкі. Шанцы значна павялічваюцца, калі студэнт мае прапіску ў тым горадзе, дзе вучыцца.

А што робяць тыя, каму не пашчасціла з прапіскай, і тыя, хто яшчэ ходзіць у «зялёных» пачаткоўцах? Бяруцца за ўсё што пад руку падвернецца. Можна, напрыклад, дапамагаць замежным сябрам — студэнтам з краін Афрыкі, Азіі, Лацінскай Амерыкі. За паслугу ў выглядзе курсавых і дыпломных работ плацяць у валюце. Можна паспрабаваць сябе ў якасці страхавога агента ці гандляра «гербалайфам». Стройныя дзяўчаты-студэнткі, што распаўсюджваюць гэты прадукт, — лепшая яму рэклама. Але ж «тонкасць, звонкасць і празрыстасць» гэтых дзяўчат, як вы разумееце, не вынік ужывання «гербалайфа».

Ездзяць яшчэ студэнты на поўдзень — садавіну збіраць. Праўда, цяпер білеты і пражыванне там каштуюць столькі, што зарабіць на гэтым немагчыма, яшчэ і ў накладзе застанешся. Таму разліку на заробак няма. Едуць не па грошы, — адпачыць. А зарабляюць паблізу сваёй альмаматэр. Што рабіць: круцішся. Бо не атрымліваецца ў сённяшніх студэнтаў па добрай студэнцкай запаведзі: «Лепей пераесці, чым недаспаць». Цяпер і недаясі, і недаспіш... А што да вучобы, дык на яе часу зусім не застаецца.

Марына ЛАЗУКА,
студэнтка БДУ.

■ Сумнавата...

"ПЕРВОЕ АПРЕЛЯ — НИКОМУ НЕ ВЕРЮ!"

Тое-сёе пра раздачу дзяржаўнага пірага ў выглядзе прыватызацыйных чэкаў "Маёмасць"

Спадзяюся, ведаеце? Ці, на благі канец, чулі? Яшчэ 1 красавіка "пайшоў працэс" раздачы імянных прыватызацыйных чэкаў "Маёмасць". Пайсці — пайшоў, але ж... Бедная дзяржава! Вось ужо восем месяцаў прыкладае яна неймаверныя намаганні, каб ашчасліваць сваіх грамадзян шляхам уручэння кожнаму кавалка ад "агульнага пірага" ў выглядзе пэўнай часткі сваёй маёмасці. Ледзь ці не сілком! Ва ўсякім разе, на мове афіцыйнай малюнак выглядае вось як.

На 15 лістапада звярнуліся з заявамі ў тэрытарыяльныя камісіі ўсіх узроўняў 289.890 чалавек, або 22,5 працэнта ад колькасці жыхароў вобласці, якія маюць права на атрыманне чэкаў "Маёмасць". Толькі 3,5 працэнта з гэтай колькасці грамадзян "адважыліся" набыць сертыфікаты імянных прыватызацыйных чэкаў. Прычым у пакупку акцый да сярэдзіны лістапада ўкладзена ажно... 5,2 працэнта ад колькасці чэкаў, зацверджаных у аблвыканкоме.

Ці то ўсе мы з вамі людзі, мякка кажучы, неадукаваныя (калі карысць сваю ніяк пралічыць не ў стане)? Ці той кавалачак ад дзяржмаёмасці — ну надта ўжо сціплы? Ці сам "агульны пірог" — паняцце вельмі абцякальнае: не памацаеш, не адшчыкнеш — ці смачна?..

Дык чаму і яшчэ раз чаму? Людзі дасведчаныя разважаюць на гэты конт наступным чынам.

— Што датычыць тэрытарыяльных камісій, то з іх боку ніякіх затрымак няма, — сцвярджае спецыяліст першай катэгорыі аддзела чэкавай прыватызацыі Мінаблдзяржмаёмасці Галіна Леанідаўна Вяржбіцкая. — Мы выязджаем на месцы, правяраем. Людзі працуюць дакладна і зладжана. А вось актыўнасць насельніцтва сапраўды нізкая. Асабліва ў вёсцы. Мяркую, усё ўпіраецца ў хворую эканоміку, сціплыя фінансы. Што я перш за ўсё маю на ўвазе? Скажам, чалавек звярнуўся ў камісію, атрымаў пасведчанне. Значыць, ён ужо можа атрымліваць сертыфікат. Але для гэтага трэба заплаціць дзяржпошліну. Здаецца, невялікая яна — усяго 15 працэнтаў ад мінімальнай заработнай платы. Толькі ж вы ведаеце, як складана не надта ўжо заможнаму калгасніку ці, тым больш, зусім збяднеламу пенсіянеру з такой сумай развітацца!

Ну, няхай сабе і не пашкадуе чалавек гэтых грошай, атрымае сертыфікат. Тым больш што ехаць за ім нікуды не трэба: ва ўсіх буйных населеных пунктах ёсць філіялы ашчадкас... А што далей? Наступны "пункт праходжання" — раённае аддзяленне Ашчадбанка. Там на кожнага адкрыты спецыяльныя асабовыя чэкавыя рахункі. Такім чынам, можна ўкласці чэкі ў акцыі. Але на гэты раз абавязкова трэба ехаць у райцэнтр. Куды транспарт, як правіла, ходзіць дрэнна. Ды грошай шкада. І, галоўнае, што з усяго гэтага выйдзе?

Вось і вырашае чалавек: не-е, пачакаю яшчэ, пагляджу, што далей будзе...

Сярод "аўтсайдэраў", паводле слоў Г.Вяржбіцкай, — Бярэзінскі, Барысаўскі, Салігорскі раёны. А ў Мінскім, Пухавіцкім, Уздзенскім, Вілейскім попыт на імянныя прыватызацыйныя чэкі "Маёмасць", наадварот, на дзіва актыўны. І дзе ўжо народ спяшаецца ва ўласнікі, дык гэта на Лагойшчыне. Якія ж "агіткі" прыдумалі мясцовыя ўлады на фоне "ўсеагульнага нігілізму"?

— "Зброя" супраць пасіўнасці, пэўна, такая ж, як і паўсюдна: выступаем на старонках раённай газеты, выязджаем у сельсаветы, правяраем аб"явы... — расказвае галоўны спецыяліст па эканоміцы Лагойскага райвыканкома Жанна Эдуардаўна Бірыч. — У прынцыпе, наколькі мне вядома, старшыні сельсаветаў заходзяць ледзь ці не ў кожны дом — з мэтай растлумачыць яго гаспадарам, што да чаго. Мо гэта і спрацоўвае...

Не менш займаюцца тлумачальнай работай і тэрытарыяльныя камісіі ў Бярэзінскім раёне, мяркуе начальнік упраўлення па эканоміцы райвыканкома Г.Лыскавец.

— А вось "геапалітычнае" размяшчэнне нашага раёна ў сэнсе блізкасці да гарадской цывілізацыі — зусім няўдалае, — лічыць Генадзь Сцяпанавіч. — Што да Мінска, што да Магілёва... І адтуль, і адгэтуль нібы з Месяца весткі далятаюць. Чыгункі ў нас няма, а аўтобусныя зносіны самі ведаеце колькі цяпер каштуюць.

Куды ўкласці чэкі? Вось яшчэ праблема! У нас перапрацоўчыя прадпрыемствы — на мясцовай сыравіне. Тым, хто бліжэй да Мінска, укласці чэкі куды прасцей. Вось і атрымліваецца, што на нашай, ледзь ці не глухой цяпер, перыферыі стаць уласнікамі імкнуцца толькі тыя, у каго дзеці ў Мінску. А гэта, без перабольшання, адзінкі.

Праўда, за апошнія два тыдні народ на дзіва актывізаваўся. Ва ўсякім разе да тых васьмі соцень, якія падалі заявы да сярэдзіны лістапада, далучыліся яшчэ дзевяць дзесяткаў чалавек. Яно і зразумела: увесну садзілі ўраджай, улетку дагледзялі, восенню збіралі. Раён у нас сельскагаспадарчы: не было людзям часу і ўспомніць пра тыя акцыі. Цяпер крыху заварушыліся.

І ўсё ж такі большасць, не сакрэт, мяркуе так: ну, куплю я тыя чэкі, акцыі здабуду. Грошы патрачу, дурную — даруйце! — работу зраблю. А раптам усё гэта лопне, нібы мыльная бурбалка? Колькі ўжо разоў падманвала дзяржава нашага брата! Маўляў, сёння прынялі закон — заўтра і адмяніць могуць...

Падвешанасць улады, нестабільнасць у эканоміцы, няўстойлівая палітычная сітуацыя — вось, на маю думку, асноўныя прычыны. Скажам, створаны ў краіне інвестыцыйны фонд... А інфармацыі аб ім — з камароў нос! Таксама — прычына.

Чалавек жыве толькі сённяшнім днём. Пагадзіцеся: гэта — небяспечная тэндэнцыя...

Ну цяпер, спадзяюся, ведаеце? Яшчэ першага красавіка ашчадбанкі пачалі выдаваць імянныя прыватызацыйныя чэкі "Маёмасць". На працягу васьмі месяцаў дзяржава, падчас дарэмна, імкнецца выцягнуць дрэмлючае ў патаемных глыбінях нашых душ пачуццё ўласніка. "Дрымучыя вы людзі", — шкадуюць нас з усіх бакоў. Маласвядомыя, маўляў. А мо не гэта галоўнае? Проста дату для высакароднай справы дзяржава падабрала няўдала. Памятаеце: "Первое апреля — никому не верю"?

Так ужо і нікому? М...да-а... І праўда — небяспечная тэндэнцыя!

Інеса ПЕТРУСЕВІЧ.

ЗАБЫТЫЯ КАРМЫ

Нядзельны лістападаўскі дзень выдаўся сонечным, з невялікім марозікам. Вырашыў прайсціся ў лес, падыхаць свежым паветрам. Выбраў дарогу на вёску Ніўкі.

Крочылася бадзёра. Але хутка лес скончыўся, уперадзе паказалася калгаснае поле.

У канцы лета неаднаразова праходзіў міма яго, калі дабіраўся ў гэтыя мясціны па ягады і грыбы. На полі раслі грэчка і кармавая сумесь — рапс, авёс і гарох. Пад крупяной культурай — участак вялікі, распасціраўся за пагорак. А вось кармасумессю было занята гектары тры.

Уласна кажучы, чаму — «было»? Сумесь і цяпер стаіць на тым полі. Не ўбралі яе хлебаробы калгаса «8 Сакавіка». «Забыліся» яны засціртаваць ці адвезці на жывёлагадоўчую ферму і салому грэчкі — шматлікія кучы яе так і засталіся ляжаць на ўсёй плошчы. Няўжо такія каштоўныя кармы сёлета не патрэбны гаспадарцы?

Генадзь ХОЦЫН.
Лагойскі раён.

Крымінальны сюжэт

НОЧ НА ТРАІХ

У народзе гавораць: п"яніцамі не нараджаюцца, імі становяцца. А злачынцамі? Як здараецца, што чалавек раптам пераступае дапушчальную мяжу? Спецыялісты сцвярджаюць, што ў аснове кожнага злачынства ляжыць матыў. Ён — першы штуршок. Але ж, відаць, не адразу з"яўляецца гэты самы матыў. Спакваля. Пад уплывам нейкіх знешніх і унутраных прычын.

Гартаю старонкі абвінаваўчага заключэння па крымінальнай справе Міхаіла Варонскага (тут і далей імёны і прозвішчы зменены). Спрабую ўлавіць матывы, якія штурхнулі яго на забойства двух чалавек. З адным ён сябраваў, другога да той трагічнай ночы ў вочы не бачыў. Не, няма тут ліха закручанага дэтэктыўнага сюжэта. Работнікі міліцыі аператыўна выйшлі «на след». Хутка Міхаіл ужо даваў паказанні ў кабінеце следчага.

За некалькі дзён да здарэння ён разам са сваім сябрам Віктарам сядзеў у кафэ. Непадалёку за столікам бавілі час знаёмыя дзяўчаты Наташа і Лена. Было ўжо позна. Кафэ закрывалася. І кампанія выйшла на вуліцу. Перакінуліся словам-другім. І, як паказаў пазней на следстве Варонскі, Наташа пачала да яго прыставаць. Міхаіл адрэагаваў даволі дзіўна. Дастаў нож і пачаў размахваць ім перад тварам дзяўчыны. Тая напалохалася і спрабавала закрыцца рукой. Лязо паласнула па далоні...

Нож — немалаважная дэталь у справе Варонскага. Дастаткова націснуць кнопку, і лязо маланкава вылятае вонкі. Калі гэтую штуку прыставіць да чалавека, а потым націснуць кнопку...

Нож Варонскі купіў у адным з гарадскіх «камкоў». Заўсёды насіў яго з сабою ў кішэні. Дзіўна, але з ім ён адчуваў сябе смялей і больш упэўнена. Прыемна было ўзважваць яго ў руцэ, назіраць, як выскоквае лязо.

У наступны вечар М.Варонскі і В.Белікаў наведаліся на дыскатэку. Грымела музыка, пасярод залы тапталіся мясцовыя хлопцы і дзяўчаты. Нічога асаблівага. Міхаілу стала сумна. Далёка за поўнач танцы скончыліся, і ўсе сталі разыходзіцца. Пайшлі і Міхаіл з Віктарам. Па дарозе вырашылі правесці да дома Лену. У ліфце ўзнік інцыдэнт. Міхаіл спрабаваў затрымаць дзяўчыну, але сябра перашкодзіў. Рука аўтаматычна слізганула ў кішэню. Дзяўчына не адрэагавала на гэты жэст. Белікаў правёў яе да дзвярэй кватэры. Вярнуўся назад і спакойна сказаў:

— Канчай дурыць з нажом.

— Не твая справа, — агрызнуўся Варонскі.

— Мая — не мая... Але такім спосабам нічога не даб"ешся.

Міхаіл адчуў, як хваля злосці пачынае захліствадь яго.

— Заткніся!

Віктар зірнуў на сябра і хуценька стаў спускацца па прыступках уніз. Міхаіл пайшоў услед. Нечакана Віктар развярнуўся і ўдарыў Міхаіла па твары. Той сцярпеў. Але, калі ўжо аказаліся на вуліцы, Міхаіл звыклым рухам дастаў нож, націснуў кнопку... Віктар быццам наткнуўся на нейкую нябачную перашкоду. Войкнуў і кінуўся бегчы. Міхаіл дагнаў яго, калі той ужо ляжаў на зямлі. Нахіліўся і тут адчуў, як хтосьці ўзяў яго за плячо. Міхаіл зірнуў: перад ім стаяў незнаёмы чалавек. І злосць, якая ўжо была ўлеглася, раптам зноў захліснула яго. Нож усё яшчэ быў у руцэ. Незнаёмец хацеў нешта сказаць, але замест слоў з яго грудзей вырваўся крык. Міхаіл запомніў вочы гэтага чалавека, поўныя здзіўлення, страху і адчаю. За першым ударам былі другі, трэці... Незнаёмец кінуўся ўцякаць, забег у першы выпадковы пад"езд. Варонскі дагнаў ахвяру. І новыя ўдары пасыпаліся на яе...

Следства кваліфікавала дзеянні М.Варонскага як наўмысныя і ўчыненыя і з асаблівай жорсткасцю. А матывы — адпомсціць за знявагу, сцвердзіць сваё «я». Ці не занадта дарагая цана: смерць двух чалавек і доўгі тэрмін за кратамі?

Мікалай ЖУЧКО.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАННЯ з 5 па 11 снежня

5 снежня, панядзелак

Беларускае тэлебачанне
16.15. ТБ— школе. Старажытныя беларускія гарады.
16.40. "Бімбат".
17.00. Навіны.
17.10. Кампазітары Беларусі. Аляксандр Літвіноўскі. Кантата "Вяселле".
17.40. Праспект.
18.10. Навіны (Брэст).
18.35. Навіны (Бі-бі-сі).
19.10. Аэробіка для ўсіх.
19.40. Што на свеце пачуваецца?
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Імгненне шчырасці.
21.45. Пошта прэзідэнта.
22.20. Спартыўны тэлекур'ер.
22.40. Пяць хвілін на жарты.
22.45. Пад купалам Сусвету.
23.00. НІКа.
23.15. Дайджэст.
23.25. "Паласа Сімарона". Тэлесерыял.

Канал "Астанкіна"
8.00. "Топа Джыджыа"
8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Што? Дзе? Калі?
14.00. Пад знакам Меркурыя.
14.15. Хроніка дзелавога жыцця.
14.25. Дазвольце прадставіцца.
14.40. Фондавы рынак.
15.00. Новыя імёны.
15.30. Зорная гадзіна.
16.20. "Элен і рабяты". Тэлесерыял.
16.50. Свет сёння.
17.00. Ва ўсіх на вуснах.
17.30. Асцярожна: СНІД.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто". Фон Караян.
18.00. Гадзіна пік.
18.30. "Дзікая Роза".. Тэлесерыял.
18.55. "Цэзар Нерон". Ч.1-я.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Сустрэча з А.І. Салжаніцыным.
20.55. Гол.
21.25. "Цэзар Нерон". Ч. 2-я.
22.05. Кабарэ "Усе зоркі".
23.00. Новыя абываделі.
23.30. Аўта-шоу.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Кліп-антракт. Група "Няскучны сад".
8.30. Дэпеша.
9.00. "Пятая пятніца. Меланхолія".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. "Дзелавая Расія".
13.45. "Халасцякі", "Крэйзі". Тэлефільм.
15.10. Музычная мазаіка.
15.25. Новая лінія.
16.05. Там-там навіны.
16.20. Свята кожны дзень.
16.30. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
17.00. Ніхто не забыты.
17.05. Выратаванне 911.
18.00."Фестываль прэм'ер". В.Арцёмаў.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Спрут-6".. Тэлесерыял.
20.35. Рэпарцёр.
20.55. "Драма Андрэя Андрэевіча". Д/ф.
21.50. Кліп-антракт. В.Чайка.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. Сола.
23.35. Экзотыка.
0.35. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Тэст.
13.30, 14.45, 17.35, 19.25. Музычны момант.
13.35. "Глушак".Маст. фільм.
14.05. "Капрызка". Мультфільм.
14.50. "Страсці".. Тэлесерыял.
16.25. Кідайка.
17.05. "Сінюшчын калодзеж".Д/ф.
17.40. "Крыжыкі-нулікі".
18.50. Спорт,спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. "Два галасы". Маст. фільм.
20.35. "Рандэву". С.Галанін.
21.05. Мультфільм для дарослых.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.10. "Глушак". Маст. фільм.
22.40. Баскетбол. Чэмпіянат Расіі. "Спартак" (Санкт-Пецярбург)—"Чырвоны кацельшчык" (Таганрог). 2-гі тайм.
23.15 —0.10. "Гісторыя таблеткі". Тэлефільм (Францыя). Ч. 1-я.

6 снежня, аўторак

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.30. Дзелавы веснік.
8.45. "Рамэо і Юлія". Балет на музыку Г.Берліёза.
9.00. ТБ—школе. Старажытныя беларускія гарады.
9.25. "Паласа Сімарона".. Тэлесерыял.
10.40. "Чарапашкі ніндзя".Мультсерыял.
11.30. "АВС-клуб" у Амерыцы.
11.45. "Заўтра была вайна".
13.10. Гісторыя ДАВТа Беларусі ў асобах.
14.10. "Не адлятай, зямлянін!"
14.45. "Нов і К"-топ-10.
15.50. Вывучаем сваю гісторыю. "Самотная, альбо Вершніка".
16.10. ТБ—школе. Аляксей Дудараў. "Вечар".
16.40. "Бімбат".
17.00. Навіны.
17.10. "Дарога да дому". Музычны фільм.
17.30. "Я заўсёды быў беларусам". Тэленарыс.
17.50. Тэлеклуб "Удача".
18.10. Навіны (Віцебск).
19.10. Эканамікст.
19.20. Мост.
19.50. Пяць хвілін на жарты.
19.55. "Маё каханне, мой смутак".. Тэлесерыял.
20.30. Калыханка.
21.00. Пад купалам Сусвету.
21.50. "Добрыя намеры". 4-я серыя.
22.40. Хакей. Чэмпіянат МХЛ. "Цівалі" (Мінск)—"Сокал" (Кіеў). 3-ці перыяд.
23.30. НІКа.
23.45. Дайджэст.
23.55. "Маленькая паслуга". Маст. фільм.

Канал "Астанкіна"
8.00. "Топа Джыджыа".Мультсерыял.
8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Ты помніш, таварыш...
9.30. Канцэрт народнай музыкі.
14.00. Дзверы ў малы бізнес.
14.15. Хроніка дзелавога жыцця.
14.25. Культура і бізнес.
14.35. Аўтасалон.
15.00. Вясёлыя ноткі.
15.30. Чароўны свет, ці Сінема.
16.00. Джэм.
16.20. "Элен і рабяты".. Тэлесерыял.
16.50. Свет сёння.
17.00. Тайны Старой плошчы.
17.30. Загадка СБ.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто". Ж.Кусто.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дзікая Роза".. Тэлесерыял.
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. З першых рук.
20.50. Песня-94.
21.35. "Па Таганцы ходзяць танкі". Маст. фільм.
23.10. Канал ілюзій.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Вайсковы кур'ер.
8.40. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
13.45. Выратаванне 911.
15.10. Музычная мазаіка.
15.20. "Жарабец-хітрун".. Тэлесерыял.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Здарова жывеш.
16.30. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
17.00. Бясшумныя лідэры.
17.30. Кіно ў снежні.
17.40. Павестка дня.
18.05. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Бадзягі з Беверлі Хілз". Тэлесерыял.
21.20. Фільм-прэм'ер.
21.40. Экран крымінальных паведамленняў.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. Футбол. 1/4 Кубка УЕФА. "Ювентус" —"Адміра-Вакер".
0.35. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Мультфільм.
12.25."Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30, 14.25, 17.50, 18.30, 19.25, 21.30. Музычны момант.
13.35. "Глушак".
14.05. Мультфільмы.
14.40. "Лянівая сукенка".
14.50. "На цябе спадзяюся". Маст. фільм.
16.15. Чароўная лінія.
16.30. Аліса Фрэйндліх. Выбранае.
17.25. Паласатая музыка.
17.40. Студыя "Уяві".
17.55. Па ўсёй Расіі.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. Пецярбургскі ангажэмент.
20.15. "Золата "Зеніта". Д/ф.
20.35. Кансерватар.
21.10. Тэлемагазін.
21.20. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.10. "Глушак". Маст. фільм.
22.40 —23.50. "Пікавая дама". Маст. фільм.

7 снежня, серада

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Эканамікст.
8.20. Дайджэст.
8.30. "Маё каханне, мой смутак".
9.00. ТБ—школе. А.Дудараў. "Вечар".
9.30. Пяць хвілін на жарты.
9.35. "Добрыя намеры".
10.30."Дыназаўрыкі".Мультсерыял.
11.00. Мультклуб.
11.30. Жывапіс Заходняй Еўропы.
12.05. "Распарадчык балю" (Польшча).
13.50. "Следства вядуць Калабкі". Мультфільм.
14.10. Відзьма-нявідзьма.
15.15. А.Брукнер. Сімфонія № 9.
16.35. "Бімбат".
17.00. Навіны.
17.10. "Між часамі". Д/ф.
17.20. "Паэзія Аркадзя Куляшова".
18.10. Навіны (Гомель).
18.35. Навіны (Бі-бі-сі).
19.10. "Крок". "Карамболь".
19.40. Кола дзён.
19.55. "Маё каханне, мой смутак".. Тэлесерыял.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. "Добрыя намеры".. Тэлесерыял.
22.40. Пяць хвілін на жарты.
22.50. НІКа.
23.05. Дайджэст.
23.15. "Сірано дэ Бержэрак". Спектакль.

Канал "Астанкіна"
8.00. "Топа Джыджыа".Мультсерыял.
8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Клуб падарожнікаў.
14.00. Вытворчасць: буйны план.
14.15. Хроніка дзелавога жыцця.
14.25. Грошы і шчасце.
14.35. Біржа працы.
15.00. Паглядзі, паслухай...
15.20. "Лятаючы дом".
16.00. Цін-тонік.
16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто". Е.Патон.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дзікая Роза".. Тэлесерыял.
18.55. "Я цябе пасвячаю ў каханне..." М.Карачанцаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Веснікі.
21.20. Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Пары Сен-Жэрмен" (Францыя)— "Спартак" (Масква).
23.20. Прэс-экспрэс.
23.30. Футбол. Ліга чэмпіёнаў.

Канал "Расія"
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Тэатральны раз'езд.
9.10. Ранішні канцэрт.
9.25. "Урокі Арменіі". Д/ф.
10.10. К.Ваншэнкін пра А.Твардоўскага.
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
13.45. "Бацькоўскі дзень", "Безнадзейная справа".
15.10. Музычная мазаіка.
15.20. Студыя "Рост". "Прызма".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Звычайная справа.
16.30. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
17.00. Панове-таварышы.
17.15. Кліп-антракт. В.Цвятаеў.
17.20. Гаспадар.
17.50. Зоркі Амерыкі.
18.25. Вуснамі дзіцяці.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара".. Тэлесерыял.
20.30. Сам сабе рэжысёр.
21.00. Пяць хвілін пра наша жыццё.
21.10. Сем нот у цішыні.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. Экран крымінальных паведамленняў.
23.00. Творчасць шчаслівых сноў.
23.30. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 17.50, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30, 14.25, 17.50, 19.25. Музычны момант.
13.35. "Глушак".
14.05. Мультфільмы.
14.45. "Бег па сонечным баку". Маст. фільм.
16.15. Еўрапейскі калейдаскоп.
16.40."Жывыя струны". Музычны фільм.
17.15. Дзецям пра зверанят.
17.55. Гістарычны альманах.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. Юбілей А.Фрэйндліх.
20.00. Фільм-канцэрт.
20.35. Блеф-клуб.
21.10. Тэлемагазін.
21.20. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.10. "Глушак". Маст. фільм.
22.40—23.40. "Ціхая дама" С.Шолахава.

8 снежня, чацвер

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
8.25. "Маё каханне, мой смутак".
8.55. Аўта-парк.
9.15. "Добрыя намеры".
10.05. "Гэта зусім не пра гэта".
10.10. "Крок". "Карамболь". А.Скрыпель і В.Васюхін.
10.40. Мультфільм.
10.55. "Тайна Снежнай каралевы".
13.10. Тэлевізійны Дом кіно. М.Міхалкоў і яго дачка.
13.50. "Песню бярыце з сабой.".
14.40. "Вяселле старэйшага брата".
15.50. Вывучаем сваю гісторыю. "Роздум ля палітры".
16.10. ТБ — школе. Пуцявінамі Андрэя Лабановіча.
16.40. "Бімбат".
17.00. Навіны.
17.10. "Абуза".
17.40. З крыніц чысціні мінулага.
18.10. Навіны (Гродна).
18.35. Навіны (Бі-бі-сі).
19.10. Урокі беларускай мовы.
19.25. "Адраджэнне беларускай капэлы".
20.00. "Крок". "Правінцыя".
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пяць хвілін на жарты.
21.45. Пад купалам Сусвету.
22.00 "Добрыя намеры".. Тэлесерыял.
22.50. Крымінальная хроніка.
23.15. НІКа.
23.30. Дайджэст.
23.40. "Сірано дэ Бержэрак". Спектакль.

Канал "Астанкіна"
8.00. "Топа Джыджыа".Мультсерыял.
8.25. "Дзікая Роза".
9.00. У свеце жывёл.
14.00. Расія на сусветным рынку.
14.15. Хроніка дзелавога жыцця.
14.25. Гульня па правілах.
14.40. Мой маленькі бізнес.
15.00. Мульцітролія.
15.30. На балі ў Папялушкі.
16.00. Камп'ютэр-хол.
16.20. "Элен і рабяты".. Тэлесерыял.
16.20. Свет сёння.
17.00. ...Да 16 і старэйшым.
17.30. Чалавек і закон.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто". Франц Іосіф.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дзікая Роза".. Тэлесерыял.
18.50. Баскетбол. Чэмпіянат Еўропы сярод клубаў. Мужчыны. ЦСК — "Скаваліні" (Італія).
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Масква-Крэмль.
21.00. Лато "Мільён".
21.30. "Не будзіце спячага паліцэйскага". Маст. фільм.
23.30. "Авацыя" прадстаўляе. У перапынку (23.50)— Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Кліп-антракт. В.Дабрынін.
8.30. Паехалі.
8.40. Тэлегазета.
8.45. "Санта-Барбара".
10.25. Гандлёвы дом. "Ле-Монці".
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
13.45. Выратаванне 911.
15.10. Музычная мазаіка.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Штрыхі да партрэта.
16.55. Жывём і кахаем.
17.10. Будні.
17.50. Ніхто не забыты.
17.55. У свеце аўта- і матаспорту.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара".. Тэлесерыял.
20.30. Шостае пачуццё.
21.00. Аншлаг і К.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Альманах сучаснай фантастыкі.
23.30. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30, 14.40, 18.25, 19.25. Музычны момант.
13.35."Глушак".
14.05. Урок нямецкай мовы.
14.20. "Каштоўная бандэроль".
14.45. Чароўная лінія.
15.00. "Неправінцыяльная правінцыя". Тэлефільм.
15.20. "Андрэй Рублёў". Маст. фільм.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. "Закаханы манекен".
21.00. Мультфільмы для дарослых.
21.10. Тэлемагазін.
21.20. Служба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.10. "Глушак". Маст. фільм.
22.40. "Тэлекампакт". Музычнае шоу.
23.40. Баскетбол. Чэмпіянат Расіі. "Спартак" (Санкт-Пецярбург) — "Лакаматыў" (Мінеральныя Воды).

9 снежня, пятніца

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
8.25. "Па-даксьён". Фільм-балет.
9.00. ТБ— школе. Пуцявінамі Андрэя Лабановіча.
9.30. "Добрыя намеры".
10.20. "Казка пра старое рэха". Мультфільм.
10.25. "Бімбат". Марсельеза.
10.45. "Зялёны фургон".
13.05. Жывапіс Заходняй Еўропы.
14.05. "Песню бярыце з сабой".
14.45. "Начныя прыгажуні" (Францыя).
16.10. "Адам і Марыля", "Іван Насовіч". Д/фільмы.
16.40. "Бімбат".
17.00. Навіны.
17.10. Рынак і мы.
17.35. Да 50-годдзя Перамогі.
17.55. "Домік для ўсіх".
18.10. Навіны (Магілёў).
18.35. Навіны (Бі-бі-сі).
19.10. Эканамікст.
19.20. У нас дома.
19.50. Працістаянне.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Падарункі на добры настрой.
21.55. Пад купалам Сусвету.
22.05. "Дурні паміраюць па пятніцах". Маст. фільм.
23.50. НІКа.
0.05. Дайджэст.
0.15. "Я+я". Мужчына і жанчына.

Канал "Астанкіна"
8.00. Сарока.
8.20. "Дзікая Роза".
9.00. Агарод круглы год.
9.30. Экслібрыс.
9.40. "Вайна сланоў і насарогаў".
14.00. Улада і рэформы.
14.15. Наш прагноз.
14.20. Хроніка дзелавога жыцця.
14.30. Шоу бізнес.
15.00. У гасцях у казкі. "Сёмы джын".
16.20. Рок-урок.
16.50. Свет сёння.
17.00. Чалавек і закон.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто". Г.Герынг.
18.00. Бамонд.
18.20. "Дзікая Роза".. Тэлесерыял.
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Чалавек тыдня.
21.00. "Чорны квадрат".
23.15. Палітбюро.
24.00. Прэс-экспрэс.
0.10. Музагляд.

Канал "Расія"
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Кліп-антракт. І.Дзюкава.
8.30. Зусім сакрэтна.
9.20. Паехалі.
9.30. "Санта-Барбара".
10.20. Тэлегазета.
10.25. Гандлёвы дом. "Ле-Монці".
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
13.45. "Тата", "Барвовая трава".
15.10. Музычная мазаіка.
15.20. Там-там навіны.
15.35. Свята кожны дзень.
15.45. Новая лінія.
16.25. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
17.00. "Ты сапсавала мне жыццё".
17.55. Ваша права.
18.10. Кар'ера.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара".. Тэлесерыял.
20.30. Я — лідэр.
20.55. Кліп-антракт. Л.Агуцін.
21.05. "К-2" прадстаўляе: "Ню".
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. "Звычайнае забойства" (Германія).
0.35. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30, 14.45, 17.50, 19.25. Музычны момант.
12.35. "Глушак".
14.05. "Эскізы харэаграфіі". Музычны фільм.
14.50. "Закаханы манекен".
16.15. Мультфільм.
16.25. Па ўсёй Расіі.
16.35. "Фантазія". Д/ф.
16.45. "Казка пра Залатога пеўніка".
17.15. Рознакаляровы сабака.
17.35. Паласатая музыка.
17.55. Храм.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. "Уяўленне зайздрасці". Маст. фільм.
20.45. Фільм-канцэрт.
21.10. Тэлемагазін.
21.20. Тэлеслужба бяспекі.,
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.10. "Глушак". Маст. фільм.
22.40. Хакей. Кубак МХЛ. СКА — "Цівалі" (Мінск). 3-ці перыяд.
23.15. "Смокі і банда Хатуаера" (ЗША).

10 снежня, субота

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Аэробіка для ўсіх.
8.50. Пяць хвілін на жарты.
8.55. Эканамікст.
9.05. "Дурні паміраюць па пятніцах". Маст. фільм.
10.45. Здароўе.
11.25. "Падзеі і людзі".
12.20. "Вайна пад дахамі".
14.15. "Лулу — анёл кветак".Мультсерыял.
14.50. "Пасля 2000 года". Д/ф.
15.45. Армія і вера.
16.15. Народы Беларусі.
16.45. Сітуацыя.
17.25. "Ліцадзеі". Д/ф.
17.55. Тэлекрама.
18.05. "Чарапашкі ніндзя".Мультсерыял.
18.30. Фаварыты года.
18.45. Пяць хвілін на жарты.
18.55. "Пап-Ці"-TV.
19.55. Міжнародныя спартыўныя навіны.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. "Зоркі" на экране. Міхаіл Ульянаў і Ія Савіна ў фільме "Прыватнае жыццё".
23.40. Каскад.
0.05. Дзелавы веснік.
Начны канал
0.20. Відзьма-нявідзьма. Навіны кіна-відэа-аўдыё.
1.20. "Нов і К"-топ-10.

Канал "Астанкіна"
6.30. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.15. Спорт-шанц.
7.45. Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
8.00. "Марафон-15" — малышам.
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір".
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Я — жанчына.
11.00. Без паўзы.
11.15. Смак.
11.30. Кніжны двор.
12.00. Хакей. Чэмпіянат МХЛ. ЦСКА — "Дынама".
14.15. Праблема фермерства і ўласнасці на зямлю.
14.55. "Не вер, не бойся, не прасі..." Д/ф.
15.50. Жывое дрэва рамёстваў.
15.55. Брэйн-рынг.
16.45. Маналог.
17.00. Да і пасля...
17.50. "Забойства ў раі". Маст. фільм.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.00. Надвор'е.
20.45. Што? Дзе? Калі?
21.55. Матадор.
22.50, 23.50. Навіны.
23.10. Хіт-парад "Астанкіна".

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. "Церамок" і іншыя мультфільмы.
7.55. Студыя "Рост".
8.25. Пілігрым.
9.10. Парламенцкі тыдзень.
9.55. Вінілавыя джунглі.
10.25. Тэлеэрудыт.
10.30. Зваротны адрас.
11.15. "Васіліса Прыгожая". Маст. фільм.
12.25. Людзі.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Дэ факта.
13.35. Кліп-антракт. Група "Агата Крысці".
13.40. "Эдэра".
14.35. Спявае Л.Дзмітрыева.
15.05. "Капальні цара Саламона". Маст. фільм.
16.00. Футбол без граніц.
16.45. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
17.15. "Апошняе каханне Маякоўскага". Спектакль.
18.45. Свята кожны дзень.
19.25. "Кветачка ў яго роце" (Італія).
21.25. Гарадок.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. Прагама "А".
23.50. "На поўдні маёй душы" (Германія).
1.20. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
8.55. Рэлігійная праграма.
9.30. Чароўная лінія.
9.45. А.Бялінскі. "Пяты дзесятак". Спектакль.
10.50. Канцэрт па заяўках.
11.20. "Пяты дзесятак". Працяг спектакля.
12.15. "Дамавікі, ці Сон у зімнюю ноч" і іншыя мультфільмы.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. "Вышыня". Маст. фільм.
15.05. Я і мой сабака.
16.15. "Запаведнік у цэнтры Азіі".
17.20. "Дык хто ж ты, нарэшце?"
17.40. Экспрэс-кіно.
17.55, 21.20. Уік-энд з дэтэктывам.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
18.55. "Дыпламат". Д/ф.
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. "Страсці".
21.05. Мультфільм для дарослых.
21.45. Ваш стыль.
21.55. Тэлеканал "Не хочаш — не глядзі".
23.05. Баскетбол. "Спартак" (Санкт-Пецярбург) — "Акварыус" (Валгаград).

11 снежня, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
8.00. Аэробіка для ўсіх.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.40. Слова да чалавека.
9.10. Добрыя весткі.
9.20. Урокі здароўя.
9.45. Архіварыус.
10.15. Белыя і чорныя.
10.45. Кампазітар В.Сажын і "сажынцы".
11.30. "АВС-клуб".
11.45. Кінаэкран-94.
12.50. Паміж намі, жанчынамі.
13.35. КВЗ-94. Фінал.
15.05. Д.Хармс. "Цырк Шардам". Спектакль.
16.05. Нацыянальны конкурс спевакоў імя Л.Александроўскай.
16.35. "Чарапашкі ніндзя".Мультсерыял.
17.00. Анталогія гумару.
17.35. "Формула кахання". Маст. фільм.
19.05. Праспект.
19.35. Фаварыты года.
20.00. Панарама.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
21.10. Пад купалам Сусвету.
21.20. Вячэрні роздум.
21.30. Шоу "Палігон".
22.10. "Сувязь праз піцэрыю". Маст. фільм.
0.05. Валейбол. Мужчыны. Кубак кубкаў еўрапейскіх краін. СКА (Мінск) — "Хапаэль" (Бат Ям, Ізраіль).

Канал "Астанкіна"
7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Спортлато.
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. Пад знакам "пі".
11.30. Люстэрка.
12.05. "Не вер, не бойся, не прасі..." Д/ф.
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто".
13.50, 17.00, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Шпаргалка" з падарункам.
14.15. "Стратэгія Перамогі". Д/ф.
15.10. Клуб падарожнікаў.
16.00. Ахоўная грамата.
16.30. Амерыка з М.Таратутам.
17.10. "Баскетбольная ліхаманка" і інш.
18.05. Тэлелоцыя.
18.20. Уся Расія.
18.55. "Скалалаз" (ЗША).
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны уік-энд.
22.05. Вакзал мары.
23.00. Хакей. Чэмпіянат МХЛ. "Крылы Саветаў" — "Спартак".

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. "Мастак Міхаіл Несцераў". Д/ф.
7.45. Студыя "Рост".
8.15. Сусветная вёска.
8.45. Суайчыннікі.
9.25. Добрай раніцы, Еўропа.
9.55. Аты-баты...
10.25. Рускае лата.
11.10. "Каханне з першага погляду".
12.40. Шэсць сотак.
13.20. Не высечы...
13.35. "Эдэра" (Італія).
14.30. Кліп-антракт. Група "Дзюна".
14.35. Лепшыя гульні НБА.
15.35. У свеце жывёл.
16.30. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
17.05. Чароўны свет Дыснея.
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. "Магазін" М.Жванецкага.
19.25. "Дапушчальная рызыка" (ЗША).
21.05. Каробка перадач.
21.25. У Ксюшы.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. Поўня.
23.50. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
8.55. Прагама-набажэнства.
9.30. Чароўная лінія.
9.45. "Ірынчын дзённік".
10.00. Экспрэс-кіно.
10.15. "Паглядзім".
10.30. "Рандэву". Аляксандр Разенбаўм.
11.00. Нядзельны лабірынт.
12.35. "Хлопычык-з-ногцік". Мультфільм.
13.50. М.Мусаргскі. "Карцінкі з выстаўкі".
14.40. Газета "Марыінскі тэатр".
15.25. Чэмпіянат Італіі па футболу.
17.20. Залаты ключ.
17.35. "Паласаты хіт". Музычны дадатак да "Зебры".
18.15. "Раніца дзелавога чалавека". Тэлеспектакль.
18.55. "Тэлекампакт". Музычнае шоу.
19.30. Інфарм ТБ.
19.55. "Каханне — смяротная гульня". Маст. фільм.
21.25. Ваш стыль.
21.30. "Паглядзім".

8 канал

5 декабря, понедельник
18.00 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога".
18.30 Частушки XX века.
19.10 Телесериал "Морена Клара".
20.00 Агентство "Пармикс": "Городские часы", "Новости".
20.15 Школа делового общения.
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия БМ: "Арт-панорама".
21.45 Foxy music.
22.50 Фильм Никиты Михалкова "Спокойный день в конце войны".

6 декабря, вторник
18.00 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога".
18.30 Студия "Интекс": "Новости".
18.55 Телесериал "Морена Клара".
19.45 БАНТ: "Репортаж".
19.55 Шанс-приз.
20.05 Немецкая волна.
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия БМ: "Фэн-клуб".
22.05 АО "Техинпром-групп" и ДП 8 ТВК представляют Андрея Толубеева в художественном фильме "Я в полном порядке".

7 декабря, среда
18.00 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога".
18.30 СОЛТЭК: "Новости".
19.00 Телесериал "Морена Клара".
19.50 Агентство "Пармикс": "Городские часы", "Новости".
20.05 Немецкая волна.
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия БМ: "ПроРок".
21.50 АО "Техинпром-групп" и ДП 8 ТВК представляют художественный фильм Андрэ Кайятта "Супружеская жизнь", 1-я серия.

8 декабря, четверг
18.00 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога".
18.30 Встреча с Тиной Тернер.
19.05 Телесериал "Морена Клара".
20.05 БАНТ: "Репортаж".
20.15 К сведению.
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия БМ: "Квадракола".
21.50 АО "Техинпром-групп" и ДП 8 ТВК представляют художественный фильм Андрэ Кайятта "Супружеская жизнь", 2-я серия.

9 декабря, пятница
18.00 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога".
18.30 СОЛТЭК: "Доремифасольки".
18.55 БАНТ: "Репортаж".
19.10 Телесериал "Морена Клара".
20.00 Агентство "Пармикс": "Городские часы", "Новости".
20.20 Приватизационный чек. Что дальше?
20.40 Телесериал "Шансы".
21.30 Студия БМ: "Коллекция".
21.45 Время местное.
22.15 Художественный фильм "Шакалы".

10 декабря, суббота
15.00 Программа мультфильмов.
15.35 Проповедник Кеннет Коупленд.
16.05 Телесериал "Морена Клара" (повтор).
17.40 Визави.
18.00 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога".
18.25 СОЛТЭК: "Спортивная мозаика".
19.00 Фирма "Кэдбери" и ММ-4 представляют музыкальную программу.
20.00 Перекресток.
20.15 АО "Техинпром-групп" и ДП в ТВК представляют художественный фильм "Сэр".
21.30 Студия БМ.
21.45 Семь минут с "Христофором".
22.00 АО "Техинпром-групп" и ДП 8 ТВК представляют художественный фильм "Эльвира — властительница тьмы".

11 декабря, воскресенье
15.00 Сегодня с Мэрлен Хикки (Христианская миссия).
15.30 Телесериал "Морена Клара" (повтор).
18.00 СОЛТЭК: "ПИК".
18.30 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога".
19.00 БАНТ: "Репортаж".
19.10 Спорт-секрет.
19.35 АО "Техинпром-групп" и ДП 8 ТВК представляют художественный фильм "Алый первоцвет" (Франция), 1-я серия.
20.40 Бон вояж.
21.00 Студия БМ: "Дайджест".
21.20 АО "Техинпром-групп" и ДП 8 ТВК представляют художественный фильм "Алый первоцвет" (Франция), 2-я серия.
22.40 Foxy music.

Куфар, з якога ўсяго патроху

■ На экранах области

ТОН ЗАДАЕТ "КИНОТОН"

Сразу семь картин компании «XX век Фокс» появились в начале этого года в кинотеатрах СНГ. Среди них — «Хищник-2», «Крепкий орешек-2», «Беглый огонь», «Незаконное вторжение» и другие.

Инициатором проекта выступил «Совэкспортфильм». Организацию проката лент крупнейшей голливудской фирмы на территории СНГ взяло на себя АО «Кинотон». Представительство в Беларуси возглавляет В.А.Жуковец.

Если обратить внимание на репертуар кинотеатров нашей области, то можно с уверенностью сказать, что налажен тесный контакт с АО «Кинотон». И благодарные зрители могут смотреть фильмы кинокомпании «XX век Фокс».

Многие, наверное, помнят те горячие денечки, когда в наших кинотеатрах демонстрировались блистательные кинокомедии «Горячие головы», а затем — «Горячие головы-2". Это прекрасные пародии на американский кинематограф прошлых лет. А с очаровательной миссис Даутфайр наши юные зрители и их родители встретятся еще раз в дни школьных новогодних каникул.

И вот самый неожиданный подарок АО «Кинотон» зрителям области. Это новая кинокомедия компании «XX век Фокс» **«Ползком от гангстеров»**, в которой рассказывается о том, как крошка Бинк (девяти месяцев от роду), который вместе со своими родителями живет в привилегированном районе большого шумного города, был похищен гангстерами. Но Бинк не так прост, он в прямом и переносном смысле «ставит на уши» гангстеров. Можно еще добавить, что роль героя исполняли двое девятимесячных малышей, потому что один очень уставал на съемках. Своей прелести от этого кинокомедия режиссера Патрика Рида Джонсона «Ползком от гангстеров» не утратила и доставит удовольствие зрителям всех возрастов.

Крошка Бинк ждет вас!

Михаил ГУЛИС.

КАЛІ АБУТАК ПРАМОК

Мокры абутак набіце газетамі і па меры ўсмоктвання паперай вільгаці мяняйце яе на сухую. Сушыць абутак на батарэі ці печцы не трэба. Пасля высыхання змажце яго рыцынай.

Чаравікі, боты не будуць прапускаць вільгаці, калі змазаць швы (і, калі трэба, падэшву) рыцынай. Наогул абутак, прызначаны для носкі ў вільготных умовах, трэба рэгулярна змазваць тлушчам, рыцынай або алеем.

Змякчыць боты ці зношаны скураны абутак дапаможа зноў жа рыцына, толькі дайце ёй добра ўсмактацца. Абутку, які моцна ссохся, можна вярнуць эластычнасць, патрымаўшы яго некі час у цёплай вадзе, затым выцерці сухой анучкай, змазаць тлушчам і набіць паперай.

У замшавым абутку зашмальцаваныя месцы пратрыце дробназярністай абразіўнай шкуркай, сухой кухоннай соллю або вучнёўскай гумкай, затым пратрыце цвёрдай шчоткай. Можна і так: працерці абутак анучкай, змочанай вадой з нашатырным спіртам, а затым ужо шкуркай. Тлустыя плямы можна вывесці бензінам. Каб падняўся ворс, патрымайце абутак над парай.

БУЛЬБЯНОЕ МАСЛА

Базарны выпадак

У ПЕРШЫЯ пасляваенныя гады, калі многія людзі ледзьве зводзілі канцы з канцамі, галоўным "камерцыйным" цэнтрам Мінска быў Чэрвеньскі базар. Тут можна было купіць альбо абмяняць салдацкія боты і шынялі, медныя самавары і цікі, бялізну і сахарын...

Таўставатыя, ужо немаладыя жанчыны, седзячы на вялізных чыгунах і высокіх металічных баках, захутаных коўдрамі ці кажушкамі, ля варот базару бойка гандлявалі гарачымі бульбянымі піражкамі з мясам, капустай... Гэта былі не піражкі, а нешта неверагоднае — адна смаката! Але галоўным гандлёвым таварам былі хлеб, квашаная капуста і здор. Не толькі ў вялікіх, але і ў рабочых днях на базары было столькі народу, нібы на мітынгах у пачатку 90-х гадоў: кожны "выручаў" сябе, ботамі і лапцямі з ранку да вечара мясілі ліпкую чэрвеньскую гразь.

Побач з рынкам знаходзіўся мясакамбінат, і з-пад крыса ў некаторых мужчын можна было не таргуючыся купіць каўбасу, кавалак свежаніны, пячонку каровы ці сэрца маладога быка.

Вялікім попытам карысталася масла, якое прадавалі вясковыя кабеты невялікімі кавалкамі па 400-450 грамаў. Куплялі яго звычайна асобы з пузатымі кашалькамі.

...Сялянка сваё масла загарнула ў белую чыстую хусцінку. Жоўтае, нібы маленькае сонейка, яно яшчэ здалёк прыцягвала ўвагу людзей.

Да вясковай гандляркі падышла невысокая хударлявая жанчына:

— Колькі каштуе масла? — спытала яна.

— 150 рублёў, — пачулася ў адказ.

— А калі дзешавей?

— Не, — адказала сялянка, — 150 рублёў і не меней. Ты ж паглядзі, якое гэта масла — вышэйшы гатунак, таму і мае жоўты колер. А які смак — пальчыкі абліжаш!

Жанчына ўзяла ў рукі масла, уважліва агледзела яго і панюхала. Яна нават заплюшчыла вочы — прыемны пах так казытаў ёй нос! Пакупніца з замілаваннем глядзела на масла, як глядзіць на дзяўчыну юнак у час першага спаткання.

— А мо ўступіш пяцёрку, паважаная? У мяне чацвёра дзяцей. Мо пашкадуеш?

— Не! — быў няўмольны адказ.

Пакупніца на момант задумалася. Потым дастала з-за пазухі невялічкі вузельчык, адлічыла грошы і, глыбока ўздыхнуўшы, падала іх прадаўшчыцы. Раптам з натоўпу выскачыла высокая кабета з бледным тварам і пацягнулася да масла.

— Што ты робіш? Я ж купіла яго!

— Гэта не масла, — запярэчыла жанчына, — а звычайная тоўчаная бульба. Разламі — і сама ўбачыш.

Прадаўшчыца пры гэтых словах сіганула ў натоўп.

— Трымайце аферыстку! — выгукнула ашуканая пакупніца.

Калі разрэзалі кавалак, то сапраўды ўбачылі, што ў сярэдзіне была вараная бульба, пакрытая тонкім слоем масла. Невядома, што зрабіў бы з прайдзісветкай раз'юшаны натоўп, калі б не міліцыя.

Дзядок з кійчыкам неўпрыкмет падняў з зямлі кавалак бульбянога масла.

— Бойка бойкай, а прадукт ніколі не павінен прападаць. Занясу сваёй старой, абсмажа, будзе на вячэру бульба з маслам.

Анатоль СУНІЦЫН.

ЖОДЗІНСКІ ЎЗОРНЫ

Жодзінскі ўзорны ансамбль бальнага танца "Юнацтва" адзначыў сваё 15-годдзе. Увесь гэты час ім кіруе Галіна Анатольеўна Раеўская. Гэта цудоўны чалавек і таленавіты педагог. Многія выхаванцы самадзейнага калектыву даўно пакінулі свой горад, але яны часта згадваюць жанчыну, якая навучыла іх прыгожа танцаваць. Для многіх такі від заняткаў перарос у прафесію. Цяпер былых юных танцораў Г.А.Раеўскай можна сустрэць у самых тытулаваных ансамблях і студыях танца. "Юнацтва" часта выступае з канцэртамі. Юныя жодзінцы зачароўвалі барысаўскіх гледачоў, салігорскіх і мінскіх. Танцавальныя пары ансамбля былі ўдзельнікамі конкурсаў у Прыбалтыцы, г. Северадзвінску. Ёсць сярод іх і абласныя, рэспубліканскія лаўрэаты.

На ўрачыстасць сабралася шмат людзей. Тут былі і цяперашнія ўдзельнікі ансамбля, і іх бацькі, і выпускнікі "Юнацтва" розных гадоў.

У наш складаны час нялёгка правесці такі вечар. Але знайшліся людзі, якія дапамаглі святу адбыцца. Гэта — Беларускае таварыства ветэранаў вайны ў Афганістане, якое ўзначальвае А.Аляхновіч. Яно выдзеліла значную суму грошай на арганізацыю гэтага мерапрыемства. Падрыхтаваў своеасаблівы сюрпрыз і бацькоўскі камітэт, які створаны пры ансамблі. Ён набыў білеты на канцэрт прафесійных артыстаў, які змогуць наведаць усе ўдзельнікі "Юнацтва".

Лілія РАКОЎСКАЯ, супрацоўніца газеты "Жодзінскія навіны".

НА ЗДЫМКАХ: на юбілеі ансамбля.

Фота Міхаіла ЛУШЧЫКА.

Аляксандр ЖУКОЎСКІ

ГРАШОВЫ МЯШОК

(Гумарэска)

Прыехала у санаторый
Валянціна,
Даволі сімпатычная жанчына,
Усе мужчыны тады весела
Свае вочы на яе павесілі.
Валя ім увагі не ўдзяляла,
Бо "грашовага мяшка" шукала.
Маладзіца ўмее выбіраць
мішэні,
У якіх валюты поўныя кішэні.
І не дзіўна, што ў жанчыны
гэткі нюх:
Яна ў банку аграпрамаўскім —
главбух.

x x x

Не атрымалася сакрэту,
Бо чутка хутка паплыла,
Што дасягнула Валя мэты:
"Мяшка грашовага" знайшла.

І уявіце вы карціну...
Я намалюю яе так:
Стаіць прыгожая жанчына,
А побач — зношаны цюфяк.

Яна танцуе — сэрца млее,
А ён ківаецца, як качка,
У такт патрапіць не умее.
А можа, у яго балячка
У далікатным месцы села,
І ён ступае так нясмела?

Хачу, сябры, я запытацца:
Чаго пачаў ён заляцацца
Да гэтай маладой жанчыны?
Магу я толькі здагадацца,
Што грошы гэтаму прычына.
Цяпер скажу усім "мяшкам":
Не ўсё даступна і грашам.
Купіць вы можаце машыну,
І нават модную жанчыну,
Але не купіш маладосці,
Калі старыя носіш косці.

ЯК РАСПАЛІЦЬ ПЕЧ?

Печ распальваюць пры дапамозе падкладзенай пад дровы паперы, бяросты ці сухіх трэсак. Калі яна дыміць, трэба сагрэць паветра ў коміне. Спаліце паперу ці трэскі на юшцы. Топачныя дзверцы і засаўка пры распальванні павінны быць поўнасцю адчынены. Як толькі дровы загарацца, дзверцы топкі зачыняюць і адчыняюць паддувальныя дзверцы. Сілу цягі вызначаюць па колеру полымя: калі паветра не хапае, полымя чырвонае, з цёмнымі палосамі, з коміна ідзе густы буры або чорны дым. Ярка-белы колер полымя і гудзенне ў коміне гавораць аб лішку цягі.

Пры паленні печаў трэба прытрымлівацца некаторых правіл. Таўшчыня ўсіх пален павінна быць аднолькавая (прыкладна 6—10 см). Загрузку топкі робяць у адзін прыём. Трэба таксама сачыць за тым, каб паміж паленамі былі зазоры да 1 см. Вышыня кладкі — 25—30 см, адлегласць паміж дровамі і верхам топкі — не менш як 20 см.

■ Скатерть-самобранка

РИС В КАПУСТНЫХ ЛИСТЬЯХ. 1 стакан риса, 1 кочан капусты, 1 луковица, 1 морковь, 1 чайная ложка укропа рубленого, 3 стакана воды, соль по вкусу. Зачищенный кочан капусты разделывают так, чтобы получились целые листья. Оставшуюся капусту мелко рубят. Листья перебирают, промывают. Лук, морковь очищают, моют и измельчают. Рис смешивают с рубленой морковью, луком; полученной смесью наполняют листья. На дно кастрюли укладывают мелко рубленую капусту, а на нее — листья капусты с сырым рисом и овощами. Овощи и крупу заливают горячей соленой водой так, чтобы верхний слой был покрыт, доводят до кипения и варят без перемешивания 5—6 минут. Кастрюлю снимают с огня, закрывают крышкой и настаивают 15—20 минут в теплом месте без перемешивания. Подают рис с овощами в капустных листьях, поливают отваром, образующимся в процессе варки. Блюдо рекомендуем заправить отваром с постным маслом.

ФАСОЛЬ С КВАШЕНОЙ КАПУСТОЙ. 1 стакан фасоли, 1 стакан квашеной капусты, 3 стакана воды, 2 луковицы, 4 столовые ложки растительного масла, соль, 2 столовые ложки рубленого зеленого лука. Фасоль замочить на 6—8 часов в холодной воде, отварить. Не сливая воду, добавить квашеную капусту, растительное масло, соль, рубленый репчатый лук, снова довести до кипения и дать настояться при закрытой крышке 40—50 минут. При подаче посыпать резаным зеленым луком.

МАРИНОВАННЫЕ ГРИБЫ С ЛАПШОЙ И ОВОЩАМИ. 1,5 стакана консервированных или соленых грибов, 0,5 стакана лапши, 3 луковицы, 3 столовые ложки растительного масла, 1 морковь, 1 корень сельдерея, 1,5 литра воды, соль. Репчатый лук, морковь, сельдерей нашинковать соломкой, спассеровать на растительном масле, добавить нашинкованные грибы и жарить еще 3—5 минут. Уложить подготовленные овощи и грибы в кастрюлю, залить горячей водой, добавить лапшу, соль и варить 10—12 минут.

"Царкоўнае Слова"

Сярод мноства выданняў, якія чытаюць жыхары Рэспублікі Беларусь, газета "Царкоўнае Слова" адзіная ў сваім родзе. Яна выходзіць трэці год і прызначана не толькі для праваслаўных вернікаў, але і для тых, хто хоча глыбока ведаць багатую духоўную спадчыну праваслаўя. Газета мае цікавыя рубрыкі: "Пытаючым — адказваем", "Катэхізічныя ўрокі", "Для тых, хто вывучае Свяшчэннае Пісанне", "З царкоўнай гісторыі", "Мы і нашы дзеці". Шмат матэрыялаў у газеце на тэмы, якія закранаюць сучасныя праблемы веруючага чалавека. Газета выходзіць штомесяц на 16 старонках. Яе падпісны індэкс — 63130.

Наталля РАМАНАВА.

■ Спорт

Самая прадстаўнічая

Маскоўская гасцініца "Космас" стала месцам правядзення Сусветнай шахматнай алімпіяды. Яна самая прадстаўнічая з усіх Алімпіяд, якія праводзіліся раней, — 126 мужчынскіх і 78 жаночых каманд. Шахматныя столікі ўстаноўлены ў канферэнц-зале, фае і двух рэстаранах. Гульні пройдуць у чатырнаццаць тураў па швейцарскай сістэме.

У саставе мужчынскай зборнай Беларусі тры міжнародныя грасмайстры. Гэта мінчане Барыс Гельфанд і Віктар Купрэйчык, Андрэй Кавалёў з Віцебска, а таксама міжнародныя майстры мінчане Юрый Шульман і Вячаслаў Дыдышка, а таксама Аляксей Фёдараў з Магілёва. Жаночую каманду нашай рэспублікі ўзначальвае мінчанка, міжнародны грасмайстар Алена Заяц. Разам з ёю будуць выступаць міжнародны майстар Раіса Эйдэльсон з Віцебска і майстры спорту мінчанка Таццяна Загорская і Генрыета Лазвілава з Баранавічаў.

Калі ж настане перелом?

Хакеісты мінскай каманды "Цівалі" працягваюць засмучаць сваіх прыхільнікаў. У 26-м туры чэмпіянату Міжнацыянальнай хакейнай лігі ў Чарапаўцы яны прайгралі хакеістам "Поўначсталі" — 1:2 і па-ранейшаму з семнаццаццю ачкамі займаюць передапошняе месца ў Заходняй зоне.

Наступны матч "Цівалі" правядзе ў Мінску з лідэрам зоны маскоўскім клубам "Крылы Саветаў", у якога 34 ачкі. І тут цяжкая надзея на перелом.

Лідзіруюць "акадэмікі"

У Мінску і Гомелі праведзены матчы трэцяга тура чэмпіянату Беларусі па ручному мячу сярод мужчын. Упэўнена лідзіруе каманда СКАФ-РШВСМ, якая пасля дзесяці матчаў набрала 19 ачкоў. У гэтым туры "акадэмікі" страцілі першае ачко, згуляўшы ўнічыю з мінскім "Палітэхнікам" — 30:30. На пяць ачкоў адстае гомельская "Марэна". На трэцім месцы "Палітэхнік" — 13 ачкоў.

Па вясковых вуліцах

Ёсць у вёсцы Языль Старадарожскага раёна вуліцы, якія названы імёнамі загінуўшых тут удзельнікаў грамадзянскай вайны Скварцова і Маёрава. Менавіта па іх традыцыі кожны год праводзіцца лёгкаатлетычны прабег, у якім удзельнічаюць бегуны з гарадоў і раёнаў Беларусі.

"Языльская дзесятка" — такая назва прабегу. На гэты раз дзесяць кіламетраў хутчэй за іншых пераадолелі бегуны з Бабруйска Наталля Галушка і Андрэй Гардзееў. Другое месца сярод мужчын заняў інструктар Капыльскага фізкультурна-спартыўнага комплексу Рыгор Нікалаеня, а сярод жанчын трэцяй фінішавала вядомая бягуння, майстар спорту міжнароднага класа мінчанка Алена Цухло.

Названы пераможцы ва ўсіх узроставых групах.

У другой палавіне

Дзве каманды з нашай вобласці прымаюць удзел у чэмпіянаце Беларусі па футзалу. Гэта мар'інагорскі "Онікс" і фаніпальскі "Маналіт". У другім туры яны сустрэліся паміж сабой. Напружаная гульня прынесла поспех "Оніксу" — 9:8. Дарэчы, пасля другога тура, у якім на пляцоўцы армейскага Палаца лёгкай атлетыкі кожная з дванаццаці каманд правяла па пяць матчаў, каманды Міншчыны знаходзяцца ў другой палавіне турнірнай табліцы.

Яўна слаба правёў гульні гэтага тура мінскі "Менск", які з дзесяці магчымых узяў толькі два ачкі, а "Эканаміст" наогул пацярпеў пяць паражэнняў. Хоць мінскі "Будзаказ" выступаў без свайго лідэра Лагуткі, ён папоўніў свой ачковы патэнцыял і займае другое месца.

Сярод лідэраў Гран пры

Трэці раз сярод бегуноў-аматараў разыгрываецца Гран пры. Умовы яго на сённяшні дзень выканалі ўжо каля ста чалавек, а наперадзе ж яшчэ навагодні лёгкаатлетычны прабег, які назначаны на 25 снежня.

Адзін з ініцыятараў Гран пры трэнер з Капыля Віктар Новік назваў лідэраў сёлетняга розыгрышу ў розных узроставых групах. Сярод іх дзве прадстаўніцы горада Маладзечна. Гэта рэгуліроўшчыца радыёапаратуры завода "Спадарожнік" Святлана Кошалева і кіраўнік дзіцячага клуба Ларыса Пятрэнка. Яны, як правіла, удзельнічаюць ва ўсіх прабегах, якія праводзяцца ў Беларусі. У сваіх узроставых групах лідзіруюць вядомыя аматары аздараўленчага бегу з аб'яднання "Гарызонт" Людміла Агеева, Віктар Платонаў і Аляксей Князеў, па некалькі прадстаўнікоў клубаў аматараў бегу "Аматар", "Мэта-42", "Трактар".

Калектыў аб"яднання "Мінскаблграснаб" выказвае глыбокае спачуванне дырэктару Дзяржынскага райграснаба Паўлу Аляксеевічу Мятлушку з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці ЖОНКІ.

Хатні экран

3 снежня, субота

Беларускае тэлебачанне

15.00. Сустрэча з удзельнікамі чэмпіянату свету па лёгкай атлетыцы сярод інвалідаў.
15.30. Жывапіс Заходняй Еўропы.
16.05. "Запрашаем на вячоркі".
17.30. "Крылы".
18.05. "Чарапашкі ніндзя". Мультсерыял.
18.30. Фаварыты года.
18.45. Пяць хвілін на жарты.
19.00. "Нов і К"-топ-10.
20.00. Міжнародныя спартыўныя навіны.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. "Саламяны капялюш". Маст. фільм.
24.00. Дзелавы веснік.
0.15. "Каскад".
0.35. Відзьма-нявідзьма.
1.35. "Паўнеба". Маст. фільм (Іспанія).

Канал "Астанкіна"

15.35. Шчаслівы выпадак.
16.30. Да і пасля.
17.25. "...І правасуддзе для ўсіх".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 22.50. Надвор'е.
20.45. Што? Дзе? Калі?
21.55. Акадэмія.
22.45. На шахматнай алімпіядзе.
22.55. "Смерць неапалітанскага матэматыка". Маст. фільм.

Канал "Расія"

15.15. "Вязень Зенды" (ЗША).
16.10. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
16.40. Тэлеэрудыт.
16.45. Шарман-шоу.
17.45. Свята кожны дзень.
17.55. Спартыўная праграма.
19.25. "Успаміны пра Геркулесавыя воды". Маст. фільм (Венгрыя).
21.05. Зусім сакрэтна.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. Праграма "А".
23.50. Р.Фасбіндэр. "Перасцярога святой распусніцы" (Германія).
1.35. Зоркі гавораць.

4 снежня, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.00. Аэробіка для ўсіх.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.40. Слова да чалавека.
9.10. Справы вайсковыя.
9.55. Добрыя весткі.
10.05. Урокі здароўя.
10.25. "Тэлебом".
11.05. "Вас выклікае Спартландыя".
11.55. "АВС-клуб". Англійскую мову вучым самі.
12.10. Жывапіс Заходняй Еўропы.
13.10. Праспект.
13.40. Адкрыты эфір.
15.45. "Чарапашкі ніндзя". Мультсерыял.
16.10. Анталогія гумару.
16.45. "Мужчына і жанчына праз 20 гадоў". Маст. фільм (Францыя).
18.35. Хакей. Чэмпіянат МХЛ. "Цівалі" (Мінск)—"Крылы Саветаў" (Масква). 3-ці перыяд.
19.15. Аўта-парк.
19.35. Фаварыты года.
20.00. Панарама.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
21.10. Пад купалам Сусвету.
21.20. Вячэрні роздум.
21.30. "Музыка без межаў".
22.15. "Сінема" прадстаўляе...
22.20. "Далікатэсы". Маст. фільм.

Канал "Астанкіна"

8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. Пад знакам "пі".
11.35. Фестываль праграм народнай творчасці "Вясёлка". "Летніца" (Беларусь).
12.00. "Сельская гадзіна" з Юрыем Чарнічэнкам.
12.40. "Шпаргалка" з падарункам.
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
13.50, 17.00, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі". Д/ф.
14.55. Клуб падарожнікаў.
15.45. Тэніс. Кубак Дэвіса. Фінал. Зборная Расіі — зборная Швецыі.
16.30. Акно ў Еўропу.
17.05. Тэлелоцыя.
17.25. Мультфільмы (ЗША).
18.20. Малыя гарады Расіі. Калуга.
18.50. Надвор'е.
19.00. "Знойдзеш сябра — набудзеш скарб". Маст. фільм (Італія).
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны уік-энд.
22.05. Музычны фільм пра кампазітара Г.Свірыдава.
23.00. На шахматнай алімпіядзе.
23.05. Каханне з першага погляду.

Канал "Расія"

8.25. "Снеданне для чэмпіёнаў".
8.55. Рэпартажы з Іспаніі.
9.25."На цябе, Гасподзь, спадзяюся". Д/ф.
9.45. Аты-баты...
10.15. Рускае лата.
11.00. "Яны змагаліся за Радзіму". Маст. фільм.
12.15. Б.Бартак. "Дывертысмент для струннага аркестра".
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Не высечы...
13.35. "Эдэра" (Італія).
14.25. Кліп-антракт. Н.Плаціцына.
14.30. Белая варона.
15.15. Лепшыя гульні НБА.
16.15. Свята кожны дзень.
16.25. На Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
17.00. Чароўны свет Дыснея.
17.55. Спартыўная праграма.
19.25. "Імпульс". Маст. фільм.
21.00. "Снічы".
21.15. Каробка перадач.
21.25. У Ксюшы.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Шахматная ліхаманка.
22.50. Вячэрні салон.
23.50. Зоркі гавораць.

8 канал

Суббота, 3 декабря

15.00 "Пока бьют часы". Худ.фильм для детей.
16.30 Рука в руке.
16.40 Проповедник Кеннет Коупленд.
17.10 "Морена Клара". Телесериал.
18.45 СОЛТЭК: "Спортивная мозаика".
19.15 Фирма "Кэдбери" и ММ-4 представляют музыкальную программу "Рок классик", 1-я часть.
20.20 Перекресток мнений: фильмы ужасов.
21.30 Студия "БМ".
21.45 Семь минут с "Христофором".
22.00 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" И ДП 8 ТВК представляют худ.фильм по роману Стивена Кинга "Местечко Салем".

Воскресенье, 4 декабря

15.00 Сегодня с Мэрлен Хикки (Христианская программа).
15.30 "Морена Клара". Телесериал (повтор).
18.05 СОЛТЭК: "Пик".
18.35 Мультсериал "Кругосветное путешествие Вилли Фога".
19.00 БАНТ: "Репортаж".
19.10 Спорт-секрет.
19.30 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" И ДП 8 ТВК представляют худ.фильм с участием В.Вендерса "Париж — Техас", 1-я серия.
20.40 Бон вояж.
21.00 Студия "БМ": "Дайджест".
21.20 АО "ТЕХИНПРОМ — ГРУПП" И ДП 8 ТВК представляют худ.фильм с участием В.Вендерса "Париж—Техас", 2-я серия.

Наш адрас:
220013, гор.Мінск,
вул.Б. Хмяльніцкага,10-А,паверх 9,
рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ:
прыёмнай рэдакцыі —68-29-76,
намесніка галоўнага рэдактара —68-25-81,
адказнага сакратара —68-26-48,
сакратарыята —68-26-48,
аддзелаў: Саветаў —68-26-38,
адукацыі і культуры —68-25-76,
сацыяльна—эканамічнага —68-25-43,
грамадска-палітычнага —68-25-42,
інфармацыйна-аналітычнага —68-28-33,
пісьмаў і маральна-бытавых праблем — 68-25-83,
ілюстрацыі —68-25-03
камерцыйнага — 68-25-86,
бухгалтэрыі —68-26-65.
Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў:
у Барысаве —(8-277)5-15-61,Вілейцы —(8-271)5-57-86,Нясвіжы—(8-270)5-41-88, Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНІК — Мінскі абласны Савет дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4.
"Мінская праўда"— орган Мінскага абласнога Савета дэпутатаў.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10.
Нумар падпісаны ў 22.00.
Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе. "Мінскай праўды".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку".
220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.
Тыраж 16000. Індэкс 63923. Зак №130.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12